

Szombotica

SZUBOTICA
EMAJ IOVIN TRG 3Tartalomból
Szombotica 0-50
Szombotica 0-50, 0-50

NAPILÓ

Működésének kezdésnapja

egyetévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMűködésének
kezdésnapja, kezdésnapja
Szombotica 0-50, 0-50

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. ÁPRILIS 11.

CSÜTÖRTÖK

100. SZÁM

Palics

Szinte anachronizmus nyári dolgokról beszélni a mostani fagyhullámok közepett, amelyek be-betörnek az idestova egy hónap óta tartó hivatalos tavaszba és visszaparancsolnak bennünket a fűtési gondok közé. De akármennyire kacérkodik is az idei április a télel, előbb-utóbb mégis csak tulesünk ezen a furcsa időszakon és nemsokára előtérbe nyomul a nyaralás kérdése, amely a vízvezeték és csatornázás nélküli Szubotican, a por városában nem utalható a luxusproblémák közé. A szubotica családok nagy tömegére ró súlyos feladatot a gyermekek nyaralása, mert a fejlődésben lévő és a tuberkulózis veszélyének kitétt gyermekek egészsége szempontjából aggályos a nyári klíma ebben a levegőtlen városban.

Amikor nyári üdülésről van szó, nem kell mindjárt Dubrovnikra, Abbáziára, Grádóra, Riminire gondolni, vagy Blédre, a Szemmeringre, a Tátrára és Svájca kies fűrdőhelyeire. A mai gazdasági viszonyok között csak igen kevesen engedhetik meg maguknak azt a fényűzést, hogy nyári pihenőjüket ilyen előkelő és költséges helyeken töltsék el. Itt van azonban a városhoz hozzánőve Palics, ez a szép, kellemes és különösen gyerekeknek gyógyhatású fűrdőtelep, amelyet könnyebben hozzáférhetővé kellene tenni a városi lakosság számára.

Szubotica város tanácsa most foglalkozik a villanytársasággal fennálló vitás ügyek rendezésének kérdésével. Hír szerint Osztójcs Szelimir polgármester mindenekelőtt a villanyáram árának leszállítását akarja keresztülvinni és csak ha ezt a fogyasztókra nézve nagyfontosságú árcsökkentést végrehajtotta, fog érdemleges tárgyalásokba bocsátkozni a palicsi bérletéről, amely tudvalevőleg a villanytársaság kezében van. Remélhető, hogy az ellentétek a város és Mac Danielek álláspontja között olyan megoldásban fognak kiegyenlítődni, amely a fogyasztók jogos igényeit minden tekintetben kielégíti. A villanyáram árának végleges megállapítása után kerülnek majd sorra a palicsi bérlet körül támadt differenciák. Ezekkel kapcsolatban bizonyára alapos megbeszélés tárgyai lesznek azok a módok, ahogyan Palics-fűrdő felvirágzása elérhető volna.

A múlt szezón Palics bérletre nézve nem valami szerencsésen üttött ki. A villanytársaság összel beadványt intézett a városhoz és a nagy ráfizetésre hivatkozva engedélyt kért arra, hogy a szerződésben vállalt beruházásokat elhalasztassa. A beadvány felsorolta mindazokat a körülményeket, amelyek a bérletet mentesíteni látszanak a szezon baleskeréért való felelősség alól. Mi annak idején rámutattunk arra, hogy ez a felsorolás nem teljes, mert hiányzik belőle azoknak az okoknak megjelölése, amelyek kiküszöbölése kizárólag a bérlettel függött. Utazási és vízumkedvezményre s. egyéb hatósági támogatásra valóban szükség van az idegenforgalom érdekében és ha ezek a vendégeket keesztető beneficiumok elmaradtak, az kétségtelenül hozzájárult a palicsi idény pangásához. Másfelől azonban a fűrdő üzemeltetésében is történtek olyan hibák, amelyek elriasztották a közönséget a fűrdő látogatásától. Így többek között a nagyvendéglőben magas zeneidjak szedésével kíséreltek és ennek következtében általánossá vált az a meggyőződés, hogy Palicsra kirándulni nem népmulatság, hanem ekskluszív szórakozás, ami azután az üzemeltetést hátrányosan befolyásolta. A közlekedés sem javult meg olyan mértékben, hogy a publikum ne tekintse a palicsi utat kényelmetlen és viszontagságos kalandnak. Általában a vezetés nélkülözötte a beruházásoknak azt a lendületét, amely eleven és a vállalkozónak kifizetődő életet teremthetne Palicsban.

Amikor Palics bérletéről tárgyalni fognak az illetékes tényezők, azt hisszük, mindezeket a tényeket szóvá kell majd tenni és arra törekedni, hogy Palics elsősorban a szubotica lakosság jó és olcsó nyaralóhelyévé fejlődjék. Ez a célkitűzés természetesen megfelelő investíciókat feltételez, ezek között a villamos kettős vágányának kiépítését, ami nélkül Palics igazi reneszánsza el sem képzelhető.

Ófelsége kitüntette a szombori rendőrtiszti kart és a rendőrlegénység több tagját

A főkapitányhelyettes és két kapitány Szent Száva-rendet kaptak

Szomborból jelentik: Bensőséges ünnepség színtere volt szerda délelőtt a szombori városháza. Matkovic Dobrica tartományi főispán, Makszimovic Szevan polgármester és Martinovic Gyorgye főkapitányhelyettes jelenlétében szép beszéd kíséretében nyújtotta át a szombori rendőrség négy legénységi tagjának Ófelsége Alekszandar király kitüntetését.

A király Alekszies Zsivojin szombori rendőrtábornok, Vuics József, Acsanszki Dusan és Davidov Petar rendőröket pedig ezüst éremmel tüntette ki buz-

gó és lelkiismeretes szolgálatuk elismerésül.

A rendőrök kitüntetésével egyidejűleg került nyilvánosságra az a hír is, hogy Ófelsége a szombori rendőrtiszti kar több tagját is kitüntette. Martinovic Gyorgye rendőrfőkapitányhelyettes, Legetics Zsivojin és Jelacics Száva rendőrkapitányok a Szent Száva rend V. osztályát kapták a közbiztonság terén kifejtett eredményes működésükért. Az érdemjelöket ünnepélyes keretek között fogja átadni a főispán a kitüntetetteknek.

A konzervatívok és liberálisok megegyezését sürgetik az angol munkáspárt ellen

Baldwin miniszterelnök színházban fog programbeszédet mondani

Londonból jelentik: A jövő csütörtökön délelőtt félháromkor fogja Baldwin miniszterelnök elmondani a konzervatív párt választási programját a Drury Lane színházban, ahonnan a rádió közvetíti a világ minden tájékára az angol miniszterelnök választási programbeszédét.

A konzervatív sajtó szerint a program főbb pontjai: az iparvédelmi vámok kiterjesztése, a nyomortanyák eltüntetése, a lakásépítés, a munkanélküli nők foglalkoztatása, utópiás, nagyarányú kivándorlási és telepítési akció.

Ha a konzervatív párt a választásokon újból többséget kap, akkor Baldwin rekonstruálni fogja kabinetjét.

Ebben az esetben Neville Chamberlain közegészségügyi miniszter, a külügyminiszter fővére, lesz valószí-

nüleg a kincstári kancellár, míg Churchill lenne a felállítandó munkatanács elnöke.

A Morning Post feltűnést keltő cikket közöl, amelynek írója kijelenti, hogy

ha a konzervatívok és liberálisok nem állapodnak meg egymással és nem lépnek fel együttesen a választásokon a munkáspárttal szemben, akkor MacDonald pártja abszolút többséghez jut a parlamentben

és hosszú évek fognak eltelni, amíg ismét mérsékelt kormány veheti át a hatalmat.

A Daily Mail szerdai száma hasonló szellemű cikket közöl. Akit az Isten el akar vesztetni, — írja — azt övültséggel sújtja. Tiszta örület lenne, ha a liberálisok és konzervatívok egymást gyilkolnák azért, hogy a szocializmus utját készítsék elő.

Megrendült a német kormány helyzete

A szociáldemokraták elhatározták, hogy a birodalmi gyűlésen megtagadják a páncélos cirkáló építésére szánt második részlet megszavazását. — A polgári pártok ultimátumot intéztek a szociáldemokratákhoz

Berlinből jelentik: A német belpolitikában ismét fordulat következett be és nemcsak a tervezett nagy koalíció hiúsult meg, de

megrendült a birodalmi kormány helyzete is.

A szociáldemokrata párt ugyanis örösi többséggel, 380 szavazattal 29 ellenében elhatározta, hogy

az új költségvetésben nem szavazza meg a páncélos cirkáló építésére szánt második részletet.

A polgári pártok viszont ultimátum-formában követelték, hogy a szociáldemokraták szakítsanak a páncélos cirkáló építésére ügyében negatív álláspontjukkal és a centrum vezére, dr. Kaas prölátus kijelentette, hogy

a centrum elviselhetetlenül tartaná, ha a szociáldemokrata párt birodalmi gyűlési frakciója nem elégednék meg a szavazástól való tartózkodással,

hanem elutasítaná a páncélos cirkáló építésére szükséges második részlet megajánlását.

A birodalmi kancellár a centrum vezérének ezt a levelét eljuttatta pártjához.

a szociáldemokrata párt azonban nem hagyta magát befolyásolni a centrum ultimátuma által.

A helyzet már-már reménytelenné látszott, amikor a pártok képviselői Müller kancellárral tanácskozásra ültek össze és a több órás tárgyalás azzal az eredménnyel ért véget, hogy

a válság, amit a szociáldemokrata parlament

csoporthatározata tett aktuálissá, egyelőre halasztást szenved,

mert a pártok képviselői megelégedtek azzal, hogy a kancellárnak a szociáldemokrata párt állásfoglalását közlő nyilatkozatát tudomásul vették és megállapították, hogy ezután a nagy koalíció megalakítására irányuló tárgyalásokat nem lehet folytatni, de a határozatból egyelőre nem vonnak olyan következtetést, amely a jelenlegi kormány azonnali távozását idézné elő.

Valószínűleg a kormányválságról elterjedt hírekkel áll kapcsolatban a német nemzeti párt határozata, amely szerdán került nyilvánosságra és mindenütt nagy feltűnést keltett. A nacionalista párt ugyanezzel a szükségprogrammal dolgozott ki és ebben a programban

a német nemzeti párt követeli a parlament teljes kiküszöbölését

és ennek értelmében az alkotmány 54. cikkének eltörlését, amely szerint a birodalmi kormányoknak a birodalmi gyűlés bizalmát kell bírnia. Ugyanezt követeli a program a szövetségi államok kormányaira nézve is. Ezenkívül követelik a nacionalisták, hogy a birodalmi elnök egyúttal a porosz állam elnöke és a birodalmi kancellár egy személyben a porosz miniszterelnök legyen. A nacionalisták programja szerint a birodalmi belügyminiszterium feloszlátandó és feladatai a porosz belügyminiszteriumra ruházandók és ugyanilyen eljárást követelnek az igazságügyi kormányzatra nézve is

Életfogytiglani fegyházra változtatták át Szabó Mihályné és Börcsök Mihály halálos ítéletét

A semmitőszék figyelembe vette az enyhítő körülményeket A másik két vádlott ítéletét helybenhagyták

Noviszadról jelentik: A noviszadi semmitőszék végző fokon foglalkozott szerdán az utóbbi évek egyik legérdekesebb hümpérével, amelynek vádlottai özvegy Szabó Mihályné, Szabó Márton, Börcsök Mihály és Börcsök Mihályné, született Szabó Mária sztaribecseji lakosok. Özvegy Szabó Mihályné és vádlottársai meggyilkolták a családfőt, Szabó Mihály jómódú gazdát és

Özvegy Szabó Mihályné

holttestét elásták. Hosszas nyomozás után derített fényt a büntetire a sztaribecseji csendőrség.

A hümpert a noviszadi törvényszéken dr. **Belajcsics** Vladimir törvényszéki elnök tanácsa 1928 január első hetében tárgyalta és **özvegy Szabó Mihálynét, mint felbújtót és Börcsök Mihályt, a meggyilkolt Szabó Mihály vejét, mint tettest kötéltálati halálra, Szabó Mártont, a meggyilkolt fiát, mint tettestársat tízévi fegyházra, Börcsök Mihálynét, a meggyilkolt leányt hatévi börtönrre ítélte.**

Az elítéltek felebbezése következtében szeptember 7-ikén tárgyalta a **büntető másodfokon a noviszadi felebbviteli bíróságon dr. Gyurgyev Bosko** felebbviteli bírósági alelnök büntető tanácsa és a védők előterjesztésére elrendelte a vádlottak elméleti állapotának megvizsgálását. A vádlottakat szeptember 14-ikén a beogradi állami elmegyógyintézetbe szállították, ahol október 30-ikáig voltak megfigyelés alatt. A szakértői vélemény mind a négy vádlottat épelméjűnek nyilvánította.

A felebbviteli bíróság izgalmas főtárgyalásán **özvegy Szabó Mihályné, Börcsök Mihály és a meggyilkolt Szabó leánya, Börcsök Mihályné** továbbra is ma-

Börcsök Mihály

gyakorlag tagadtak, csak Szabó Márton, a meggyilkolt fia tartotta fenn beismerő vallomását. Beismerte, hogy ő ölte meg az apját és csak annyiban változtatta vallomását, hogy míg az első tárgyaláson anyját felbujtással és a gyilkosság értelmi szerzőségével vádolta, sógorát, Börcsök Mihályt pedig tettestársul nevezte meg, a felebbviteli bíróság tárgyaláson csak anyját vádolta értelmiszerzőséggel és felbujtással, míg Börcsök Mihályra vonatkozó vádját teljes egészében visszavonta.

A felebbviteli bíróság helybenhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét. Az ítélet ellen az elítéltek semmisségi panaszt jelentettek be és így került ez az ügy szerdán a legfelsőbb bíróság, a semmitőszék elé.

A semmitőszéki tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. Féltilt órákor vonultak be a tanács tagjai a tárgyalási terembe dr. **Dimsics** Alekszandar semmitőszéki elnök vezetésével. Dr. **Bogoszavljevics** Emilán semmitőszéki bíró ismertette a tényállást, ami egy teljes órán át tartott.

A perirat ismertetése után a perbeszédre került a sor. Szabó Márton, az elsőrendű vádlott védője, dr. **Márkus** Mita ügyvéd beszédében kimentte,

hogy védece, aki nem teljesen beszámítható, könnyelmű és könnyen befolyásolható, a tettest anyjának özvegy Szabó Máriaának rábeszélésére követte el. Védecének köszönhető, hogy a gyilkosság kiderült és ezért is enyhébb büntetést kért.

Dr. **Aradszki** Mita, a Börcsök-házaspár védője, tartotta meg ezután védőbeszédét. Hangsúlyozta, hogy az elsőfoku bíróság nem vette tekintetbe a vádlottak vallomásait, sem a védekezésüket, hanem a tényállást úgy állította be, hogy az hihető legyen.

— Szabó Márton terhelő vallomása alapján nem lehet a többi vádlottat elítélni — mondotta — mert állandóan változtatta vallomását.

Kérte a semmitőszéket, hogy a Börcsök-házaspárt bizonyíték hiányában mentsék fel.

Végül a védő elméleti szempontból a halálos ítéletről akart beszélni, de Dimsics dr. elnök félbeszakította és kérte a védőt, hogy ne térjen el a tárgytól. Dr. **Aradszki** erre követelte, hogy állapítsák meg a jegyzőkönyvben, hogy az elnök beszédében megszakította.

Az elnök: Ezt a bíróság az ön követelése nélkül is megtette volna.

A védő: Újból követelem, hogy ezt jegyzőkönyvileg konstatálják.

Az elnök: A védő ur eljárása miatt a tanács határozathozatalra vonul vissza.

Hosszabb tanácskozás után a tanács dr. **Aradszki** Mita védőt rendretámasztotta.

Ezután dr. **Szekulics** Milán ügyvéd a halálraítélt özvegy Szabó Mihályné védője tartotta meg nagyhatású védőbeszédét, amelyben védece ártatlanságát hangsúlyozta. Szerinte a felebbviteli bíróság megsértette a jogszabályokat akkor, amikor a tényállást saját meggyőződése alapján állapította meg, anélkül, hogy ezt meggyőződését bármivel is indokolta volna. A felebbviteli bíróság minden bizonyíték nélkül megállapította, hogy a megölt Szabó Mihály el volt adósodva és hogy a vagyon ne kerüljön a dobra, Szabóné elhatározta, hogy férjét elteszi láb alól. Eppen e feltevés, azaz a felebbviteli bíróság meggyőződése alapján ítélték el öz-

Szabó Márton

vegy Szabó Mihálynét, de a felebbviteli bíróság sehol sem említi, hogy miből és minek az alapján következett ez a tényállás. Az elsőfoku bíróság több tanut hallgatott ki, akik a vádlottak érdekében vallottak, de

ezeknek a vallomását a bíróság nem hitte el, sőt az ítélet indokolásában ezeket nem is említi. Szabó Mihálynénak nem volt szüksége arra, hogy férjét elteszi láb alól akkor, amikor bebizonyosodott, hogy ő intézte a gazdaság ügyeit. Ugyancsak bebizonyosodott, hogy özvegy Szabó Mihályné és Márton fia között rossz volt a viszony, és így ki van zárva, hogy Szabóné éppen fiát, akivel rossz viszonyban él, beszélte volna rá a gyilkosságra, amikor minden percben el lehet készülve arra, hogy elárulja. Bebizonyosodott, hogy Szabóné, a gyilkosság elkövetése után kérdezte fiát, hogy hol van az apja, tehát semmi esetre sem tudhatott arról, hogy megölték. Kérte védecének felmentését.

Délután négy órákor hídette ki a bíróság ítéletét, amelyben részben helybenhagyta, részben megváltoztatta az alsóbb foku bíróságok ítéletét. Helybenhagyta a Szabó Mártonra és Börcsök Mihálynéra vonatkozó törvényszéki, illetve felebbviteli bírósági ítéletet, míg **özvegy Szabó Mihályné és Börcsök Mihály halálbüntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át.**

A semmitőszék kimondta, hogy elfogadja az első és másodfoku bíróságok indokait, részben helyt ad a semmisségi panaszoknak is és Szabó Mihályné, valamint Börcsök Mihály büntetésének a kiszabásánál figyelembe veszi az enyhítő körülményeket, miért is alkalmazza a 92-ik szakaszt. Enyhítő körülménynek tekintti a két vádlott beismerő vallomását, amelyet később visszavontak ugyan, de a beismerő vallomással elősegítették a vizsgálatot.

A semmitőszék ítéletét elsősorban dr. **Szekulics** Milán védő közölte az ügyészégi fogházban izgatottan várakozó vádlottakkal. Szabó Mihályné, aki egész nap apatikusan viselkedett, megkönyebbülten vette tudomásul a semmitőszék ítéletét.

Munkás üdülőtelepet akar létesíteni a Fruska-Gorán a noviszadi munkásbiztosító A munkásbiztosító pénztár zárszámadása

Noviszadról jelentik: A noviszadi kerületi munkásbiztosítópénztár igazgatósága **Gyivanovics** Szvetozár elnöke alatt ülést tartott, amelyen egy a munkaadó, mint a munkás igazgatósági tagok teljes számban megjelentek.

Az ülésen beterjesztették a noviszadi munkásbiztosítópénztár múlt évi zárszámadását. Eszerint 1928. január 1-én a munkásbiztosítópénztár járulékkövetelése 6.423.278,42 dinárt, a múlt évi járulék a betegsegélyező és baleseti ágazatban 10.966.831 dinárt, összesen tehát 17.390.110,20 dinárt tett ki. A munkásbiztosítópénztár múlt évi bevételé 11.303.967,67 dinár volt. 1929. január 1-én a munkásbiztosítópénztár kintlevősége 6.086.142,50 dinár volt. Ebből kitűnik, hogy a munkaadók elég szépen fizették be a rájuk rótt illetékeket. A munkásbiztosítópénztár az elmúlt évben csak a betegsegélyzési ágazatban 8.623.640,64 dinárt adott ki. Ebből:

táppénzre	2.292.042,63 din.
szülészeti segélyekre	557.665,90 »
kórházi kezelésre	499.854,17 »
gyógy és kötszerekre	966.798,60 »
orvosi költségekre	748.950,88 »
szanatórium és fürdői kezelésre	553.931,16 »
fogászati segélyre	68.134,15 »
temetkezési segélyre	120.643,75 »
hábapénz	144.143,70 »
szoptatási segély	31.275,— »
rendelői fenntartása és felszerelése	247.853,95 »
kezelési költség, adminisztráció, házbér, adó, nyugdíj, fűtés, világítás, stb.	1.576.171,16 »

A noviszadi kerületi munkásbiztosítópénztárnál a tagok kezelése és gyógyítása tehát a zárszámadások végösszegének 72,02%-át, a kezelési költség 18,27%-át teszi ki, míg a fennmaradt összeg csak (8,78%) 757.498,53 dinárt tesz ki. A pénztár tehát teljes siker-

rel működik és tagjainak gyógykezelésére és üdülésére évente óriási összegeket ad ki.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a noviszadi kerületi munkásbiztosítópénztár igazgatóságában a munkaadók és a munkások egyenlő arányban vannak képviselve (6:6), azt látjuk, hogy a munkások érdekei és szükségletei minden tekintetben teljesen ki vannak elégítve.

A régi munkásbiztosítópénztárakról szóló törvény alapján egészen ennek megszűntéig 1922. júl. 1-ig; a munkásbiztosítópénztáraknál elért tiszta felesleg egy részét jutalom címén fel lehetett osztani a pénztár tisztviselői között, az új törvény meghozatalánál azonban az esetleges visszaélések elkerülése miatt ezt a rendelkezést törölték és így a noviszadi munkásbiztosítópénztár kimutatott feleslege (kb. háromnegyedmillió dinár) az új törvény 104. §-a alapján kizárólag munkás szanatóriumok, üdülőhelyek és hasonló intézmények létesítésére használható fel.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban az igazgatósági ülésen szó esett arról, hogy a főlösleghől a Fruska-Gorán munkásüdülőhelyet létesítsenek és elhatározták, hogy felszólítják a központi munkásbiztosítópénztár vajdasági igazgatósági tagjait, hogy hassanak oda a központnál, hogy engedélyezze a feleslegnek erre a célra való felhasználását. Ezen az üdülőhelyen elsősorban tüdőbeteg munkásokat helyeznének el.

Az ülésen napirenden volt még az orvosi szolgáltatás átszervezésének kérdése is, amely már régebben foglalkoztatta a munkásbiztosítópénztár igazgatóságát, minthogy azonban ezen kérdéstről az igazgatóság egyes tagjai nem voltak előzőleg kellőképpen informálva, úgy határoztak, hogy végleges határozatot az április 26-án megtartandó igazgatósági ülésen hoznak.

A noviszadi munkásbiztosítópénztárnál jelenleg hat körzeti orvos és kilenc specialista működik. Valószínű, hogy még egy gyermek- és egy ideg-specialistát fognak alkalmazni.

Agyonverték egy legényt Szomborban

Haragosok halálos találkozója

Szomborból jelentik: Halálos kimenetelű verekedés játszódott le kedden este Szomborban Laftatics Mitó szombori fiatalember, a Szelence városrész egyik elhagyatott utcájában botjával egy fejbevágta Brankov Ráda kertészlegényt, hogy az súlyos sérülésselbe néhány órával kórházba való szállítása után meghalt.

Laftatics Mitó és testvére, Sztévó, már hosszabb idő óta ellenséges viszonyban voltak Brankovval. Az ellenségeskedés oka egy leány volt, akinek az egyik Laftatics-testvér, és Brankov egy időben udvaroltak. Két héttel ezelőtt egy táncmulatságon már nyílt verekedésre került köztük a sor s az összeveszés alkalmával Brankov megverte Laftatics Sztévót. A testvérek ekkor bosszút esküdtek a kertészlegény el-

len és csak az alkalomra vártak, hogy bosszújukat kitölthessék.

Kedden este hét óra tájban a két testvér a Szelence városrész egyik néptelen utcáján találkozott Brankovval. Veszekedés, majd verekedés támadt köztük, amelynek hevében Laftatics Mitó a kezében tartott furkósbottal fejbevágta Brankovot, aki vértől borítva, eszméletlenül rogyott össze. A járókelők akadtak rá az eszméletlen emberre, beszállították a kórházba, ahol azonban néhány órával később, anélkül, hogy öntudatát visszanyerzte volna, meghalt. Megállapították, hogy a halál közvetlen oka agyvérzés volt. Az ügyészség elrendelte Brankov holttestének felboncolását. A Laftatics-testvérpárt a rendőrség letartóztatta.

A Jugoszlavenszka Banka két és fél millió békekorona lombardirozott hadikölcsön megfizetését követeli Noviszdad várostól

Noviszdáról jelentik: A háború alatt Noviszdad kénytelen volt minden hadikölcsönjegyzésnél nagyobb összegeket jegyezni, de mert nem rendelkezett megfelelő tőkékkel, a lejegyzt hadikölcsönöket lombardirozta az Újvidéki Takarékpénztárnál. Ez a lombardösszeg a nyolc hadikölcsönjegyzés során két és félmillió békekoronára nőtt.

A háború után az Újvidéki Takarékpénztár bevadát a Jugoszlavenszka Bankába és a város hadikölcsönkötvényei is a Jugo Bank lombardszámlájára kerültek.

A bank most, tíz év elmúltával, felszólította a várost, hogy a két és félmillió osztrák-magyar koronának megfelelő hadikölcsönökért hitelezett lombardösszeget térítse meg a banknak, amely egyuttal igényt tart a lombardirozás óta esedékessé vált kamatokra is. Noviszdad város tanácsa, a bank követelését elbírálás végett a városi jogügyi bizottság elé terjesztette, amely kedden délután hat órakor, dr. Borota Braniszláv polgármester elnöklétével ülést tartott és mindenkélti megállapította, hogy a törvény értelmében a kamat-követelések három éven belül elévülnek és így a bank fele után kamatkövetelés címén semmilyen igényt nem támaszthat. Ami a tőkekövetelést illeti, a jogügyi bizottság tagjai hivatkoztak arra a semmiüszéki elvi döntésre, amely szerint lombardirozott hadikölcsönöknel, a kölcsönkérő csak a lombardirozott kötvény erejéig felel a kölcsönért, azon túl csak abban az esetben, ha kifejezetten írásban külön szavatosságot vállalt. Miután a város ilyen külön szavatosságot nem vállalt, a bank követelése nem jogos és ennek alapján a jogügyi bizottság a követelés kiűzetését megtagadta.

A jogügyi bizottság tagjai közül néhányan, akik annakidején az Újvidéki Takarékpénztár és a Jugoszlavenszka Bank közötti kölcsönösséget, elmondották, hogy a Jugoszlavenszka Bank már a fuzió alkalmával behajlíthatatlannak vette ezt a követelést, amit bizonyít az a körülmény is, hogy tíz évig nem kérte a lombardkölcsön visszafizetését és csak most küldött felszólítást a hatalmas összeg megfizetésére.

Súlyos autóbussz-szerencsétlenség Londonban

Két autó összeütközött és egy zsufolt autóbussz nekiment egy ház falának — Az autóbussz 53 utasa súlyosan megsebesült

Londonból jelentik: Londonban szerdán olyan súlyos automobil szerencsétlenség történt, amilyen rég fordult elő az angol fővárosban. A Maida-Walle városrészben egy magánautó összeütközött egy autotaxival és közvetlenül az összeütközés után kanyarodott be az utcaágya egy autóbussz, amely csak úgy tudta elkerülni a két autót az összeütközést, hogy a sofőr a gyalogjáróra kormányozta fel a kocsit és az utasokkal zsufolt autóbussz nekiment egy ház falának.

Az összeütközött magánautó és autotaxi erősen megrongálódott, a bennülőknél és a sofőröknel azonban nem lett semmi bajuk, de az autóbussz valamennyi utasa, ötvenhárom ember súlyosan megsebesült.

Amikor az óriási emeletes kocsit nekiment a falnak, az autóbussz teteléről, amelyen a napsütéses, szép időben sokan foglaltak helyet, mindenki lezuhant és a kocsi belsejében az üsszöttört ablakok szilánkjai is sok emberi megsebesíteték.

A házakból kirohanó lakók nyújtották a sebesülteknek az első segélyt, majd több mentőkocsival megérkeztek a mentők, akik a súlyos sebesülteket kórházba szállították.

A sebesültek közül tizenkét ember állapota életveszélyes.

Egyesek koponyacsonttörést és agyrázkódást szenvedtek, mások kéz- és lábtröcséken kívül belső sérüléseket szenvedtek.

Lőrinc Imre meglepetéseket tartogat a vizsgálóbíró számára

A gyilkost szerdán átszállították az ügyészségre

Noviszdáról jelentik: Rukics Radenka rendőrkabátján kedden befejezte Lőrincz Imre kihallgatását és a gyilkost szerdán átszállították az ügyészségre. Lőrincz rendőrségi kihallgatása során beismerő vallomást tett, de

vallomását több ízben is változtatta és néhány körülmény tisztázásánál makacsul elzárkózott a válasz elől.

Igy többek között nem akarja elárulni, hogy hova tette a revolvert. Mint ismeretes, először azt állította, hogy a gyilkos fegyvert Ferencziéknél hagyta és ott kis unokaöccsének adta át, majd amikor unokatestvére szemébe mondta, hogy hazudik, azt mondotta, hogy a revolvert Szubotica közelében bedobta a nádásba. Legutóbbi kihallgatásánál ezt a vallomását is megváltoztatta és kijelentette, hogy

a revolvert Szentán rejtette el, de azt nem volt hajlandó megmondani, hogy hol. Ugyancsak nem adott magyarázatot a rigyicái csend-

őrségen tett vallomásának arra a részére sem, hogy felhívották a gyilkosságra.

A rendőrség kinyomozta Lőrincz Imre előéletét és mos; hogy a fel fogás alakult ki, hogy

Lőrincz nem beszámíthatatlan, hanem születt bűnöző.

Kiderült, hogy már évekkel ezelőtt az volt kedvence szórakozása, hogy az ucán emberekre revolvert szegezett és míg a megtámadott mozdulni sem mert, addig ő másik kezével pofozta. Vallomása szintén igazolja azt a feltevést, hogy hajlamos a bünye, mert kijelentette, hogy amikor a vasúti sínokhoz értek, szinte kéjes érzés fogta el és alig várta, hogy elhússa revolvérét.

Szerdán délelőtt Malercsics Rodoljub rendőrkapitány kíséretében mentőautó az ügyészségre szállították Lőrinczet, akit az ügyészségen Pavlovics Braniszláv államügyész vett át. Azalatt, míg a vizsgálóbíró felvették, az egyik ügyész, aki szintén a szomborban tartózkodott, megkérdezte a gyilkost, hogy miért üte meg

Mijatovicot.

Lőrincz hetyke hangon válaszolt:

— *Maga vizsgálóbíró?*

— *Nem, én ügyész vagyok.*

— *Majd a vizsgálóbírónak elmondom... Mitör fog-nak kihallgatni?*

— *Holnap — válaszolta az ügyész.*

— *Igen?*

Akkor holnap nagyon érdekes dolgokat fogok elmondani a vizsgálóbíró előtt

— mondotta Lőrincz olyan hangsúllyal, mintha még nagy meglepetést tartogatna a nyomozhatóságok részére.

Az ügyészség még szerdán átiratot intézett a petrovaradimi katonai parancsnoksághoz annak megáhatárolása végett, hogy Lőrincz Imre katonaszökevény-e vagy sem. Abban az esetben, ha katonaszökevény, ügye nem a polgári, hanem a katonai hatóságokhoz tartozik és akkor

az iratokkal együtt a hadbírósnak adják át, miután mint katonát követte el a büncselekményt.

A petrovaradimi repülőparancsnokság valószínűleg csütörtökön adja meg a választ az ügyészség átiratára.

Megegyezés készül az osztrák pártok között

A bécsi lakbérkérdésben már áthidalták az ellentéteket

Bécsből jelentik: A keresztényszocialista ötésközvetítő bizottsága olyan javaslatot dolgozott ki a lakók védelméről szóló törvény módosítására, amelyet előreláthatólag a szocialisták is elfognak fogadni, mert az eddig kötött házbérek csak olyan mértékig emelhetők, amilyenek a házberék a városi bérházakban.

A pártok szerda délután kivétel nélkül pártgyűlést tartottak, de személyi kérdésekről még nem lehet szó, míg egyes ellentétek el nem simulnak. A leg-súlyosabb a nézeteltérés a keresztényszocialisták és a Landbund között, mert a gazdaszövetség magának követeli a földművelési úrcsú, ezt pedig a keresztényszocialisták nem akarják kiadni a kezükből, mert attól félnek, hogy akkor a kisgazdapárt a vidéki földműves szervezeteket s velük együtt a földművesválasztókat is hatalmába keríti.

Polgári gárdákat szerveznek Romániában a kommunisták ellen

Letartóztatták a temesvári munkásvezéreket

Bukarestből jelentik: Fónagy János, a nagybányai kommunista érzelmi mérnök temesvári eltemetése körül felmerült véres összeütközés nagy izgatottságot keltett Bukarestben. A belügyminisztérium kommunikát adott ki a sajtó részére, mely szerint

a konfliktust a kommunista munkások vezeték idézték fel,

akik megakadályozták Fónagy eltemetését, a karhatalomra pedig rálótték. Az összeütközésben egy rendőrbiztos súlyosabban megsebesült, a többi sebesültek azonban túl vannak a veszélyen. Temesvárott az éjszaka letartóztatták Müller Kálmán volt képviselőt és Krebsz Józsefet, a temesvári munkásság vezereit.

Egyes lapok értesülései szerint a kormány fel fogja használni az alkalmat arra, hogy az egységes szakszervezeteket feloszlassa.

Vizsgálat indult meg a prahovai prefektus ellen is, aki a doftanai fogházban elhunyt Fónagy mérnök holttestének Temesvárra szállítását engedélyezte.

Vajda belügyminiszter magához kérte az újságírókat, akiket arra kért, hogy ne tulozzák az incidentet és különösen ne a külföld felé. Temesvárott letartóztatták Vladimirescu Stefan román újságíró, mert lapjának Bukarestbe küldött tudósításában halottokról számolt be. A temesvári munkásokon helyiségeit a hatóságok lepecsételték és a vizsgálatot tovább folytatják.

Kedd este a román belügyminisztériumban a belügyminiszter elnöklété alatt ankétát tartottak amit az országban megismétlődő kommunista agitációk tetek szükségessé. Az ankét határozatai a minisztertanács és a régenstanács elé kerülnek.

Az ankétanál elhatározták, hogy a kormány a kommunista szervezeteket törvényen kívüli szervezeteknek fogja tekinteni és nem lesznek tekintettel semmire sem, hanem esirájában el fogják fojtani a kommunista agitációt és minden ilyen mozgalom hivatalból üldözendő lesz. A kormány elhatározta, hogy

polgári gárdákat szervez a kommunisták ellen és ezeket a gárdákat különösen ott építi ki, ahol a kommunista szervezkedés erősebb agitációt fejt ki a munkásközpontokban.

A kormány meggyőződése az, hogy az országban a kommunizmus teljesen talaj nélkül, azonban az agitátorok óriási összegeket kapnak Moszkvából és ezek mindenáron zavart kórnak kelteni, hogy helybizonyítsák agitációjuknak szükségét.

Véglegesen kijelölték a szuboticei villamos új utvonalát

A palicsi villamos a Strossmajerova-uccán keresztül megy a Rudics-kitérőig és a Szudarevics-uccán keresztül indul vissza Palicsra

A szuboticei villanytelep igazgatósága, mint jeleztük, néhány nap múlva megkezdí a belvárosi villamosvasút kiépítését. A rendőrség intézkedésére szerdán délután már megkezdtek a piacok elhelyezését a Strossmajerova-uccán és a sinek elhelyezése esőtörtökön vagy pénteken megkezdődik.

A városi tanács néhány nappal ezelőtt állapította meg a villamosvasút végleges vonalát. *Osztojics* Szelimir polgármester elnöke alatt bizottság szállt ki a helyszínre, amely bejárta az utvonalat, amelyen a sinek haladni fognak és kijelölte a megállóhelyeket.

A határozat értelmében a villamos sinek közepén fogják átszeli a Strossmajerova-uccát és a városháza előtti parkot érintve a Jugoszlóvenszka Banka előtt a Rudics-kitérőig fog kanyarodni a vonal és a már meglevő sinekbe jut. A Jelacsics-uccán a Vidakovic-cég előtt fog balra kanyarodni a vasutvonal és a Szudarevics-uccán keresztül a Vilsonova-uccai

sinekbe torkol. Így tehát egy hurokvágány képződik, úgyhogy a Palicsról jövő kocsi a Strossmajerova-uccán keresztül megy a Rudics kitérőig és a Szudarevics-uccán keresztül megy vissza a postához, ahonnan Palicsra indul.

A villamos megállóhelyeket egyelőre csak a Strossmajerova-uccai szakaszon állapították meg. Megálló lesz a halcsarnoknál, a városháza előtt és a Labor-palota előtt. Ezenkívül még valószínűleg a Szudarevics-ucca kezdetén és Nojcsok Géza üzlete előtt lesz megálló.

Az új vasutvonal 250-300 méter hosszú lesz és az építés költségei a villanytelep igazgatóságát terhelik. A vasutvonal előreláthatólag május végéig vagy június elejéig elkészül és üzemelési keretek között fogják átadni a forgalomnak. A munkálatoknál a villamos vasutigazgatósága közel ötven munkást fog állandóan foglalkoztatni.

A jugoszláv-magyar gazdasági viszony a legszebb reményekkel kecsegtet

A budapesti nemzetközi vásár alelnökének érdekes nyilatkozata jugoszláviai utjáról

Budapestről jelentik: Május 4-ikén nyílik meg a budapesti nemzetközi vásár, amelynek rendezői nagy súlyt helyeznek arra, hogy a szomszédállamokból nemcsak több látogató jöjjön a vásárra. Ennek érdekében *Vértes* Emil, a vásár ügyvezető alelnöke személyesen járt Jugoszláviában és érdekes tapasztalatairól a következőket mondta az újságíróknak:

— Tíz napig voltam Beogradban, Oszijeken és Zagrebban. Utazásom során érintkezést kerestem az összes fontos jugoszláv gazdasági tényezőkkel. *Rendkívül kedvező impressziókkal tértem vissza Jugoszláviából.*

A két ország közötti viszony a legszebb reményekkel kecsegtet.

— Utazásom célja természetesen a budapesti nemzetközi vásár látogatottságának előkészítése volt, úgy a jugoszláv kiállítók, mint a Jugoszláviából várható bevásárlók biztosítása szempontjából. Utazásom ebből a szempontból is igen eredményes. Jugoszlávia gazdasági hitelbiztosítósága igazgatója, a kapott felhatalmazás alapján a következő nyilatkozatot tette a sajtónak:

Az új agrárbank fiókjai lesznek a földművelésszövetkezetek

Egységes álláspont alakult ki az igazságügyminiszteriumban megtartott konferencián

Beogradból jelentik: Dr. *Srskics* Milán igazságügyminiszter kabinetjében szerdán délelőtti széleskörű konferencia volt a megalkandó agrárbank ügyében. A konferencia délelőtti kilenc órától tíz óráig tartott és a tanácskozás befejezése után dr. *Schuster*, a mezőgazdasági hitelbiztosítósága igazgatója, a kapott felhatalmazás alapján a következő nyilatkozatot tette a sajtónak:

— Az agrárbankról szóló törvény végleges megszövegezése céljából ma délelőtti az igazságügyminiszteriumban konferencia volt, amelyen résztvettek *Srskics* Milán dr. igazságügyminiszter, dr. *Franges* Otto földművelésszövetkezetek igazgatója, a postatakarékpénztár vezérigazgatója, dr. *Schuster* a mezőgazdasági hitelbiztosítósága igazgatója, továbbá az egyes tartományi szövetkezetek képviselői az egész országból.

— *Srskics* igazságügyminiszter kifejtette azokat az okokat és elveket, amelyek a királyi kormányt vezették ennek a törvénynek meghozatalánál és hangsúlyozta, hogy a kormány egyedüli óhajta az volt, hogy minél gyorsabban és minél nagyobb mértékben olcsó hitelekkel segítsen a mezőgazdaságon, amely eddig ilyen olcsó hitelek hiányát erősen érezte. A miniszter felszólalása után dr. *Schuster* a tartományi szövetkezetek nevében kijelentette, hogy a szövetkezetek képviselői a nemzet érdekében azt óhajtják, hogy a kormány ezt a szándékát valóban végre is hajtsa.

akkal egyidejűleg mértékadó tényezők fogják a budapesti nemzetközi vásárt felkeresni, hogy az itteni kereskedelmi és ipari körökkel az érintkezést felvegyék és így a jugoszláv-magyar gazdasági összeköttetést kimélyítsék.

Jugoszlávia a budapesti nemzetközi vásáron hivatalosan is részt fog venni.

— Természetes, hogy a vásár ügyei mellett számos olyan kérdés is került szőnyegre, amely Magyarországnak a jugoszláv piacokon való dolgozása szempontjából rendkívül jelentőséggel bír. Így többek között konkrét felhívás formájában közölték velem mértékadó tényezők azt, hogy

a magyar ipar számára ott garantált hiteltételek mellett nagyszabású investíciós munkák állnak rendelkezésre.

Nagy fontossággal bírna a jugoszláv-magyar gazdasági kapcsolatok kiépítése szempontjából a vízumok végre gyökeres és a közérdek szempontjából való legkedvezőbb megoldása. Megbeszéléseimhez és tárgyalásaimhoz mindig barátságos kommentárt fűztek egy a szerb, mint a horvát lapok.

Nagyjában megegyeznek azokkal az elvekkel, amelyek a törvényben kifejezésre jutnak és eddigi ellentétes álláspontjukat a törvényvel szemben részben tájékoztatásunk eredményezte. Mégis véleményük szerint ki kellene egészíteni az agrárbankról szóló törvényt olyan értelemben, hogy a fennálló szövetkezeteket, vagyis a helyi és a szükséghez képest a tartományi szövetkezeteket továbbra is tartásuk fenn és hozzájárulhatnak az új bankkal. A mezőgazdasági hiteltörvény teljes megszűntése és a most fennálló mezőgazdasági hitelszövetkezetek egészen új alapra való feltevése visszafelé jelentene nagy lépést, mert az állam ezzel egy már kiépített szövetkezet szervezetét rombolná le, amelyet pedig éppen az állam kezdeményezéséből teremtetek meg.

Mint értesülünk, az értekezleten teljesen egységes álláspont alakult ki az agrárbankról szóló törvény meghozatal tekintetében. Ami a most fennálló mezőgazdasági hitelbiztosítósága keretébe tartozó szövetkezetek ügyét illeti, ezek a jövőben is fennmaradnak, széleskörű autonómiával, de egyúttal mint az új bank fiókjai is fognak működni.

Megcsodálják, megbámulják, megfordulnak utána. Ha arckrémül a DESZANKÁT használja

Kábel hívja Galvestonba Simon Böskét

A világszépségversenyen tetszésük szerint fűrdőruhában, uccai ruhában vagy estélyi toalettben jelenhetnek meg a missek

Még messze van a galvestoni világszépségverseny terméusa, ahol Európa és Amerika legszebb leányai mérkőznek össze a Miss Universe büszke címéért, de máris izgatott kábeltávíratok futnak egyik világrészről a másikba a szépségverseny miatt. *Byrnes* galvestoni püspök — mint ismeretes — körtávíratot intézett valamennyi európai szépségkirálynőhöz. Galveston katolikus püspöke óva inti a különböző európai misseket, hogy ne menjenek ki Galvestonba, mert mély felháborodást keltené az ottani erkölcsös közönség körében. Ha a szép európai lányok fűrdőruhában felvonulnának a bámuló tömeg előtt.

Mégkapta a püspök táviratát *Simon* Böske, Miss Európa is és az meglehetősen meglepte. Most azután — mint Budapestről jelentik — újabb fordulat állott be az ügyben. Kábeltávírat érkezett Galvestonból, *Simon* Böske nevére. A távirat a következőképpen szól:

A galvestoni püspök tiltakozása a szépségverseny ellen nem fejezi ki a város érzelmeit. Ők tetszés szerint vagy fűrdőruhában, vagy uccai ruhában vagy estélyi toalettben lehet megjelenni. A galvestoni lányok nem vesznek részt a versenyen. Galveston izgatottan várja önt. *Willett* Roe rendező.

Wiesel Pált ismét letartóztatták

Az ügyészség utasítására történt a letartóztatás

Wiesel Pál a vrbszi cukorgyár volt felügyelőjének bünygyében kedden újabb fordulat történt. *Wiesel* a szuboticei államügyészség indítványára kedden a rendőrség letartóztatta és az ügyészségi fogházba szállította.

Wiesel Pál ellen a vrbszi cukorgyár feljelentést tett a szuboticei ügyészségnél és a feljelentés szerint *Wiesel* százezer dinár értékű váltót hamisított. A cukorgyár feljelentése folytán *Wiesel* Pált letartóztatták és elrendelték ellene a vizsgálati fogságot. Amikor a vizsgálat befejeződött, a vádtanács a főtárgyalásig szabadlábra helyezte *Wiesel* Pált. Az ügy most már elkészült a főtárgyalásra és az ügyészség indítványt tett a vizsgálóbíróknak, hogy *Wiesel* Pált a főtárgyalásig újabb helyezésre vizsgálati fogságba. A vizsgálóbíró az ügyész indítványa alapján kedden elrendelte a letartóztatást, ami meg is történt.

Értesülésünk szerint dr. *Dimitrijevic* Dragonir *Wiesel* Pált védője a szerdai nap folyamán felvolgyamodással élt az ügyérsi indítvány ellen a vádtanácshoz és kérte védenre szabadlábrahelyezését. Ebben az ügyben előreláthatólag még a hét folyamán meglesz a döntés.

Milyen lesz az új lakástörvény?

A lakók és a háztulajdonosok küldöttsége a szociálpolitikai miniszternél

Beogradból jelentik: *Drinkovic* Máté szociálpolitikai minisztert szerdán felkeresték a háztulajdonosok egyesületének, valamint a lakók egyesületeinek küldöttségei. A két deputáció előadta a háztulajdonosok, illetőleg a lakók kívánásait az új lakástörvény meghozatala tekintetében. A miniszter a küldöttségeknek kijelentette, hogy az új törvény rövidesen elkészül.

A szociálpolitikai miniszterium szakreferenssel már be is terjesztették a törvényre vonatkozó teljes anyagot *Drinkovic* miniszternek, aki most tanulmányozza a kérdést és a legközelebbi időben hozza meg döntését abban az irányban, hogy milyen elvek szerint dolgozzák ki az új törvényt.

A szociálpolitikai miniszteriumban járt delegációk azt az impressziót szereztek, hogy a kérdésnek még mindig többféle megoldása lehetséges, legvalószínűbb azonban, hogy a kormány bizonyos ideig meghosszabbítja a mostani lakástörvény érvényességét, hogy ez alatt az idő alatt a kérdést alaposan áttanulmányozhassa és azután rendezze új alapokon. Mindamellett még mindig kísért a lakberek makszimalálásának eszméje is és az is lehetséges, hogy május 1-ére már egészen új lakástörvényt fog készíteni a szociálpolitikai miniszterium.

HIREK

— **A szentai főszolgabírói hivatal átadása.** Szentáról jelentik: Szerdán adta át Bikár Mirkó járási főszolgabíró a szentai főszolgabírói hivaltat Vlahovics Dusán volt zsabaji főszolgabírónak. A hivatalátadásnál jelen voltak Kovácsévi Boriszláv főispáni utkár és Fossz József tartományi főszármvő.

— **Módosítják a részvénytársaságokról szóló törvényt.** Beogradból jelentik: A kereskedelmi minisztériumban szerdán délelőtti konferencia volt, amelyen résztvettek Mazsuranics Zselimir kereskedelmi miniszter, Szubotics Dusán, a beogradi semmitűszék elnöke, Petrovics Péra államtanácsos és Zébics Milorád kereskedelmi minisztériumi osztályfőnök. A konferencián a részvénytársasági törvény módosításáról tárgyaltak, mert az utóbbi időben többször megtörtént, hogy a kereskedelmi bíróságok és a kereskedelmi minisztérium között nézeteltérés volt. A részvénytársasági törvény módosítása ezeket a véleményeltéréseket fogja eloszlatni.

— **Nemzetközi vám- és közlekedési konferencia Firenzében.** Beogradból jelentik: Április 30-ikán Firenzében Európa összes államainak delegátusai vám- és közlekedési szakkonferenciát tartanak. Jugoszláviát az értekezleten Kumanovics kereskedelmi minisztériumi főtisztviselő, a pénzügyminisztérium részéről pedig Ninkovics szusáki vámfőnök fogja képviselni. A konferencián napirendre kerül a vámiratok kieserelésének kérdése és hír szerint olasz részről más kérdéseket is fel fognak vetni a tanácskozásokon.

— **Szentai rendőrök kiténtetése.** Szentáról jelentik: Szép ünnepség keretében adta át Györgyevics Szlobodán polgármester Voriges Szlávko főkapitány, a kapitányok és az egész rendőrség jelenlétében a királyi kiténtetést több szentai rendőrnek. Jovin Jása rendőrzvezető aranyérmét, Preradov Gyuka dekrétívőnök, Mikin Milo, Berta János és Mohuskov Jován rendőrök pedig ezüst érmét kaptak.

— **Rakics Radenkö noviszadi rendőrkapitány hétfőn foglalja el új hivatalát Zagrebban.** Noviszadról jelentik: Rakics Radenkö noviszadi rendőrkapitány, akit a belügyminiszter a zagrebi rendőrséghez helyeztet át, hétfőn foglalja el új hivatalát Zagrebban.

— **A szövetséges hatalmak esütőrtökön nyújtják át a német delegációnak végleges jóvátételi javaslatukat.** Prágából jelentik: A szövetséges hatalmak jóvátételi szakértői a Petit Journal értesítése szerint kedden elsősorban arról tárgyaltak, vajjon a Németország által fizetendő annuitások a jóvátételi fizetések egész tartamára egyenlők legyenek-e vagy pedig fokozatosan emelkedjenek. Döntés kedden még nem történt, a hangulat azonban továbbra is optimisztikus. A lap szerint a szövetséges hatalmak esütőrtökön már át nyújtják végleges javaslatukat a német delegációnak.

— **Időjárás.** A meteorológiai infézet jelenti: Egyelőre borult idő várható, sokfelé yűft esővel, később változóköny. szeles, hűvös idő valószínű.

— **Tartományi okmánybélyegeket hoztak forgalomba.** A szubotica városi tanács nagyobb mennyiségű tartományi okmánybélyeget kapott szerdán a bácskai tartományi komeszáról. A különböző értékű okmánybélyegeket a városi házipénztárnál lehet kápní. Tartományi illetékeket a jövőben helyegben kell leróni.

— **Magára esavarta a kocsikerék.** Szekesfehérvárról jelentik: Sándor István hatvanhatéves táci gazdálkodó tinófogatán trágyát hordott ki földjére. Utközben a tinók valamitől megijedtek, a gazda lebukott a kocsiról és a kerék alá került. Kohátja beleakadt a hátsó kerék tengelyébe és emek következtében a kerék valóággal magára esavarta a szerencsétlen embert, aki a szekesfehérvári Szent György-kórházba való szállítása után meghalt.

— **Márvány Vénusz-szobor került felszínre a tengerrel.** Athénről jelentik: hogy Rhodos-sziget partvidéken márványból faragott Vénusz-szobrot halászfak ki a tengerből. A szobor teljesen ép és a görög szobrászművészet egyik legszebb alkotása. Archeológiai körökben a leletnek nagy jelentőséget tulajdonítanak.

— **A neworleansi ügyészség beszüntette az eljárást az elsőlyesztett kanadai gőzös kapitánya ellen.** Newyorkból jelentik: A neworleansi ügyészség értesítette a prohibíciós rendőrség által elsőlyesztett I am a lone kanadai gőzös kapitányát, hogy beszüntette cline az eljárást. Az ügyészség vezetője egyuttal közölte, hogy a kapitányt nem terheli felelősség a történetkért, de az eljárás beszüntetése nem érint az ügy érdemét részét és nem jogosítja fel a kanadai kormányt arra, hogy kártérítést követeljen az amerikai kormánytól az elsőlyedt gőzösről.

— **A gőzmozgásvizsgálat új illetékei.** Noviszadról jelentik: A gőzmozgásvizsgálat új illetékei kisebbek mint a régiek. A díjtétel köffele illetéket ír elő. Az egyiket az adóhivatalban kell fizetni, a másikat, az ügyvezető kiszállási díjat pedig a noviszadi gőzmozgás felügyelőnek. A nyugták alapján a felügyelőségek kiadják, a használati engedélyt.

Székely divat

Női szövetujdonságok

kabátokra és kosztümökre
Tweed, himalaya, panama, stb.

ujabb szállitmánya érkezett

Imprime és sima selyemkülönlegességek nagy választékban

SUBOTICA

— **Teológiai tanárok nemzetközi kongresszusa Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A teológiai tanárok világszövetsége, amely első nemzetközi gyűlését Angliában, a másodikikat pedig a németországi Wartburgban tartotta meg, augusztusban dr. Csirics Irinej noviszadi püspök meghívására Noviszadon tartja meg harmadik nemzetközi kongresszusát. A gyűlés előkészítését dr. Csirics Irinej püspök intézi.

— **Felésege után a halálba.** Apatinból jelentik: Reitmann Jakab apatini munkást házának fűskamrájában felakasztva, holtan találták. A fiatal munkás tettét valószínűleg afelett való bánatában követte el, hogy felésege nemrégiben hirtelen meghalt.

— **Nagybányai festőművészi kiállításai a Vajdaságban.** A nagybányai piktorokónia egyik művésze, Apátj-Abkarovics Béla látogatott el most néhány mappára való képpel a Vajdaságba. Apátj-Abkarovics a Vajdaság néhány városában, elsősorban Szubotican, azután Szomborban, Noviszadon, Beeskereken és még néhány helyen akarja bemutatni képeit. Beesületes, precíz rajzolnitudas, biztos perspektívaérzék és a természet végtelen szeretele dominál a képein és ez a sajátosan nagybányai izü áradó pantheizmus nyilvánul meg mondanivalóinak üde életűségében is. Meg lehet állapítani, hogy Apátj-Abkarovics Béla képei érdemes, becsületes művészetet, mesterségbeli tudást és jó iskolán felnöft fantáziát revelálnak.

— **Három embernek adta bérbe másnak a földjét.** Noviszadról jelentik: Manjes Rafael petrovoszlói gazdálkodó okmányokat szerzett egy fél láne föld tulajdonjagáról és a földet, amely Suznyevszki Zsárko tulajdona volt, kiadta bérbe Dekanszki Zsvívkó, Miskovics Mátyás és Gordan Elek napszámosoknak fejenként 700 dinár évi bérért. Néhány nappal ezelőtt Dekanszki és Miskovics kimentek a földre, hogy azt megműveljék. Nagy esodálkozásokra megtudták, hogy a földet kétfőnek adták ki. Mégis meggyeztek és elhatározták, hogy a földet kétfőn fogják művelni. Másnap azonban megjelent a harmadik bérlo is és amíg a három félrevezetett ember tanácskozott, hogy mitevő legyen, megjelent az igazi tulajdoson és a becsapott napszámosokat elkergette a földről. A esendőrséghez került az ügy, ahol a károsultak eláadták a bérlet történetét. A esendőrség Manjesot letartóztatta és beszállította az esendőrség fogházába.

— **Szoboldábra helyezték a parabutyi pénzhamisító banda három tagját.** Noviszadról jelentik: A parabutyi pénzhamisítás ügyében letartóztatottak közül a vészalóhíró Zundl Jakob, Hoffman Márton parabutyi lakosokat és Imozsevszki-Ivanovics Alekszandar orosz mérnököt szabadlábra helyezte azzal az indoklással, hogy nem követtek el pénzhamisítást, csak kísérletet és szökésüköt nem kell tartani. Semmian Árpád és Turovics Ferenc továbbra is fogva marad, mert nincs állandó tartózkodási helyük.

— **Rablótámadás egy vinkovcvi vegyeskereskedésben.** Vinkovcviól jelentik: Kedden délelőtt vakmerő rablótámadás történt Vinkovcin. Tíz óra tájban egy ismeretlen cigány beállított Wiener Mór vegyeskereskedésbe, ahol ezidőtájt csak a kereskedő édesanyja tartózkodott. A cigány a kezében levő bottal fejbevágtá az asszonyt, akinek sikoltozásaira azonban figyelmesekké lettek a szomszédok, úgyhogy a rabló, mielőtt bármit is magához vehetett volna az üzletből, kénytelen volt menekülni. Többen üldözöbe vették a cigányt, akit izgalmás hajszá után sikerült is eliofni. Megállapították, hogy Mitrovics Pajónak hívják és a esendőrség több büncselekmény miatt már régóta körözi. A rabló cigányt letartóztatták.

— **A vajdasági lovaregylet közgyűlése.** Noviszadról jelentik: A »Péter trónörökös« vajdasági lovaregylet április 30-ikán délután öt órakor az Aeroklub helyiségében tartja meg évi rendes közgyűlését. Határozatképtelenség esetén a közgyűlést május 15-ikén délután öt órakor tartják meg.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— **Uj tárgyalásra kerül a szubotica Városi Takarékpénztár sikkasztó szolgéjának büntűgyve.** Noviszadról jelentik: Tuesics Franjó szubotica bankszolga 1926-ban a Városi Takarékpénztárnál pénzeket vett fel a felektől, az összeget azonban nem fizette be, hanem magának tartotta meg. A szubotica törvényszék 1927 júniusában négyhavi fogházra ítélte a sikkasztó bankszolgát. Szerdán foglalkozt az ügyel a noviszadi felebbviteli bíróság, amely megsemmisítette az ítéletet és a szubotica törvényszéket uj ítéletozatalra utasította.

— **Föbelötte magát az oszjéki gimnázium francia-tanára.** Oszjékről jelentik: Nagy szenzációt keltő öngyilkosság történt szerdán a kora reggeli órákban Oszjéken. Szvoboda Ottó, az oszjéki főgimnázium harminchétes tanára föbelötte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosság háttérében regényes szerelmi történet húzódik meg. Szvoboda Ottó a francia nyelvet és irodalmat adta elő az oszjéki főgimnáziumban, nagyműveltségű és lekötelezően szívelyes modor ember volt, akit pályatársai épogy, mint közlelbi és távolabbi ismerősei egyaránt szerettek. Nagy szerepet játszott a város társadalmi és kulturális életében és tragikus halála városzerte osztatlan nagy részvéret keltett. Az életunt tanár öngyilkosságának elkövetése előtt több huensulevet írt.

— **Rádióvásárlók!** Értesítjük az igentisztelt rádióvevőket, hogy *Subotican (Aleksandrova ulica 7.) a korszón, elárnsütöletet nyitottunk.* Főleg fenti üzletünkben fogjuk a *detail elárnsütést*, valamint az *accumulátorok töltését* lebonyolítani. *Inspekciós szolgálat* is szerveztünk, melynek értelmében vasár- és ünnepnapokon délelőtt szerelő és töltött accumulator áll a tisztelt közönség rendelkezésére. Telefonhívásra (Telefon 805) szerelőnk minden rádiósnak rendelkezésre állnak. Díjtalan szaktanácsokkal, szakrajzokkal mindenkinek rendelkezésére állunk. *Naponta korzó koncert.* Késszűlékek és hangszórók díjtalan bemutatása. Kérjük a tisztelt közönség további szives pártfogását és vagyunk kíváló tisztelettel *Konrath d. d. Subotica, Pasiceva ulica 1, telefon 6-23. Aleksandrova ulica 7, telefon 8-05.*

Északamerikába: Canadába, Délamerikába: Argentiniába, Braziliába stb. utazni szándékozóknaK

ingyenes felv i gositást nyu t a

FRANCUSZKA LINIJA

Zagreb Beograd Sombor

Vel-Beekerek, Obala Princeza Jelena 3

— Nagy Kató Pola Negrivel és Henny Portennel filmgyárat akar alapítani Berlinben, Berlinből jelentik: Amerikában, mint ismeretes, az egyik nagy filmvállalat, az United Artists nem tökéletes vállalkozók, hanem a sztárok kezében van. Ennek a mintájára akarnak most Berlinben is művészeti filmársaságot létesíteni. Az elterjedt hírek szerint Pola Negri, Henny Porten és a szubotícai származású fiatal Nagy Kató csinálják meg ezt az új vállalatot. Nagy Kató magával viszi az új vállalatba régi érdekeltjét, a Nero Filmtársaságot is. Lehetséges, hogy a három vállalkozó szellemi filmszínész már rövid időn belül létrehozza a koncert és rendezkedik beszélő filmek előállítására is.

— **Álarcos rablók támadása egy szlavóniai községben.** Osziyekről jelentik: Vakmerő rablótámadás történt szerdára virradó éjjel a szlavóniai Klisa községben. Három felfegyverzett álarcos ember behatolt Menhardt Lenka ottani asszony házába. A rablók kényszerítették a halálra rémült nőt, hogy adja át nekik otthon őrzött pénzét. A kapott összeggel nem voltak megelégedve, feldúlták a lakást, ahonnan 250 dinár pénzt és egy 30.000 dinárra kiállított takarékönyvet vittek magukkal. A csendőrség még a szerdai nap folyamán letartóztatta Nikolics Bránko cigányt, ennek fiát és Nikolics Zsivojin cigányt, akiket a rablás elkövetésével gyanúsítanak.

Lifkában

ma premier
POLA NEGRI
BEREGI OSZKÁR
Szerelem vására

— **Meghalt az Aradi Közlöny szerkesztője.** Aradról jelentik: Réti József, az Aradi Közlöny felelős szerkesztője, szerdán reggel negyvenegy éves korában szívvelhüvelyében meghalt. Réti József az aradi újságíróklubnak elnöke volt.

— **Borzalmas családirtás Kolozsvárott.** Kolozsvárról jelentik: Borzalmas családirtást követett el kedden éjjel Jaskó István kolozsvári asztalosmester. Jaskó katonai szolgálatot teljesített és nemrég szabadságra tért haza, ahol családját a legnagyobb nyomorban találta. Munkát vállalt és miután azt nem tudta idejében elkészíteni, szabadságát önként meghosszabbította. Ismerősei azzal rémitették, hogy ezért igen súlyos büntetést fog kapni és úgy látszik félelmében, valamint nagy nyomora miatti elkeseredésében megölte feleségét és három kisgyermekét, majd bajonettjével szíven szúrta magát és ő is meghalt. A borzalmas családirtás Kolozsváron nagy izgalmat kelt.

— **Felmentés az óvadéksikkasztás vádjá alól.** A szubotícai törvényszéken Stárcevicus Mátó törvényszéki tanácselnök büntető tanácsa tárgyalta Vén János ingatlanforgalmi ügynök bűnügyét, aki a vád szerint Jurcsák János szubotícai szabótól hateraz, Erős Ilija tamerini földmíveléstől ötezeröttszáz dinár óvadékot vett fel és nem fizette nekik vissza. Azzal is vádolva volt, hogy negyven ezer dinárnyi hitel megszerzését vállalta a beogradi Hipotékbank Bankánál, a költségekre százötven dinárt vett fel, de a hitelt nem szerezte meg. A vizsgálati fogságban levő vádlott a tárgyaláson kijelentette, hogy egyik vádban sem érzi magát bűnösnek. Elmondotta, hogy Jurcsák Jánossal és Erős Illéssel szerződést kötött, hogy a neki átadott pénzt felhasználhatja üzleti célokra is. A szerződés az ügyiratok között van. A vádlott után a tanakot hallgatta ki a bíróság, majd a perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta az ítéletet, amely szerint Vén Jánost az óvadéksikkasztás vádjá alól felmenti, míg a hitelszerződésért felvett előleg miatt család vétségéért háromhavi fogságra ítéli, amiből a vizsgálati fogsággal két hónapot kitöltötnek vett. Egyben a bíróság elrendelte Vén János azonnali szabadlábra helyezését. Gájics Bogdán ügyész, aki a közvédat képviselte, felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Cyorsan, kellemesen, fájdalom nélkül

tisztítja — fe-f-issziti
a gyomrot és a beleket
a **MAGNA-por**

Feloldásuknak egy nagy, gyomor- és bélbetegnek egy kis kávéval egy pohár vizet, vagy tejet. Gyógyszertárakban és drogeriákban csomagja 4 dinár.

— **Tíz évre ítélt testvérgyilkos.** Osziyekről jelentik: Az osziyei törvényszéken most tárgyalják Györgyevics Márkó gradistei cigány testvérgyilkosságáért büntetést. Györgyevics szóváltás után baltacsapásokkal megölte testvérét, Györgyevics Pál cigányzenészt. A kritikus napon Györgyevics Márkó az erdőben fát vágott és visszatérőben találkozott testvérel, aki itt-támadt közötte, de a közelben tartózkodók szétválasztották őket. Később ismét összekerült a két testvér és ekkor Márkó baltával addig ütötte testvére fejét, míg a szerencsétlen ember holtan esett össze. A tanúkihallgatások, valamint a vád- és a védőbeszéd után a bíróság Györgyevics Márkót tízévi súlyos börtönrre ítélte.

— **Beköltöznek a minisztériumok az új központi minisztériumi palotába.** Beogradból jelentik: A Milos Velikog és a Nemanjina-ucca sarkán az új központi minisztériumi palota elkészült. Az új épületbe a belügyi, földmívelésügyi, erdőügyi szociálpolitikai és kereskedelmi minisztériumok költöznek be. A minisztériumok már hétfőtől kezdve az új épületben fognak dolgozni. Az egyes minisztériumok gazdasági főnökei csütörtökön veszik át a minisztériumaik számára kiutalt helyiségeket.

— **Fizetéképtelen lett egy nagy beogradi textilárú cég.** Beogradból jelentik: Gazdasági körökben nagy feltűnést keltett, hogy a beogradi Bozsics és Szoldátovics textilárúkereskedés, amelynek a Tudományos Akadémia palotájában volt nagy üzlete, fizetéképtelen lett. A cég tulajdonosai átadták az üzlet kulcsát a kereskedelmi bíróságnak és bejelentették, hogy nem tudják teljesíteni fizetési kötelezettségeiket. A passzívák körülből 10–11 millió dinárt tesznek ki, ezzel szemben az aktívák értéke nyolcmillió és ez legnagyobb részét áruhan és követelésekben van.

POLA NEGRI
mindent legyőző művésze
uraikodik a filmen. Megle-
nése esemény! Csütör öktől
vásárnapig a

Lifkában

TÖZSDE

Zürich, április 10. (Zárlat) Beograd 9.12, Páris 20.2975, London 25.21 ötmolcad, Newyork 519.525, Brüsszel 72.15, Milánó 27.17, Madrid 77.50, Amszterdam 208.45, Berlin 123.275, Bécs 72.96, Szófia 3.75 egy nyolcad, Prága 15.38, Varsó 58.25, Budapest 90.545, Bukarest 3.0825.

Szombori terménytőzsde, április 10. Buza bácskai vasut 242.50—247.50, buza Bánát 237.50—242.50, buza Szlavónia 245—250, buza Tisza uszály 240—245, Bega uszály 240—245, rozs 235—240, zab 240—245, árpa 247.50—252.50, árpa avaszi 260—265, tengeri 260—265, bab 1000—1020, bab kézzel válogatott 1050—1100. Lisztek: nullás 340—350, kettes 320—330, ötös 300—310, hatos 285—295, hetes 270—280, nyolcas 205—215, korpá 182.50—187.50. Irányzat: tartott.

Noviszadi terménytőzsde, április 10. Buza bácskai és tiszavidék bácskai 79—80 kg, 245—247.50, bánáti paritás Vrsac és Bega hajó 79—80 kg, 240—242.50, szerémi 79—80 kg, 247.50—250. Árpa bácskai 65 kg, 255—260, bácskai tavaszi 68—69 kg, 270—280. Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 242.50—247.50. Tengeri bácskai, szerémi és bánáti 267—267.50, bácskai és szerémi V. 275—277.50, bánáti és szerémi VI. 280—282.50. Lisztek: 0gg és 0g bácskai 330—350, kettes 320—330, ötös 300—310, hatos 285—292.50, hetes 275—282.50, nyolcas 207.50—212.50, korpá bácskai és szerémi juttazásokban 180—182.50, bánáti juttazásokban 177.50—182.50, irányzat: változatlan.

Budapesti gabonátőzsde, április 10. Határidőüzlet: Buza októberre 26.78—26.80, zárlat 26.86—26.87, májusra 25.62—25.80, zárlat 25.65—25.66, Rozs októberre 24.38—24.50, zárlat 24.42—24.44, májusra 23.48—23.53, zárlat 23.51—23.52, Tengeri májusra 28.07—28.16, zárlat 28.12—28.13, júliusra 28.49—28.50, zárlat 28.40—28.41. Készárúpiac: Buza 25.35—26.65, rozs 23.10—23.20, takarmányárpa 26.25—26.70, sárárpa 27—20, köles 27.50—28.50, tengeri 28—29.50, zab 25.85—26.50, korpá 19—19.25.

Vizálás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugszavai vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 406 (—16), Apatin 494 (—12), Alimas 458 (—7), Bogojevo 472 (—8), Vukovar 396 (—2), Palánka 394 (—3), Noviszad 416 (—0), Zemun 470 (—2), Pancsevo 450 (—0), Szmederevo 511 (1), Orsova 428 (12), Dráva: Maribor 43 (—0), Osziyek 196 (—14), Száva: Zagreb 58 (—6), Sziszak 225 (—35), Jasenovac 492 (—), Brod 482 (—16), Šamac 403 (—11), Mitrovica 411 (—0), Sebac 323 (—7), Beograd 416 (2), Tisza: Senta 472 (—0), Becsej 408 (2), Tittel 478 (—0).

— **Ki a betörő?** Szomborból jelentik: Kolut községben vasárnap este ismeretlen tettesek behatoltak Keller György ottani földbirtokos lakásába, feltörték a szekrényeket és a 67.000 dinárt, valamint ezer darab régi ezüst egykoronást loptak el. A csendőrség kedden a betörés gyanúja miatt letartóztatta Keller Józsefet, a károsult fiát, továbbá Hég József földművet, mint-hogy azonban a gyanúsítottak a szombori törvényszék vizsgálóbírája előtt alibit igazoltak, a vizsgálóbíró elrendelte mindkettőjük azonnali szabadlábra helyezését.

— **Kézrekerült Beogradban egy veszedelmes noviszadi betörő.** Noviszadról jelentik: Néhány nappal ezelőtt Beogradban a Mackenzenova utcában egy gyanús embert tartóztattak le, aki ugyszólván minden ruha nélkül kóborolt az utcán és nem tudta magát igazolni. A letartóztatott nem válaszolt a kérdésekre és azt a benyomást keltette, hogy siketnéma. A rendőrség beszállította a közkórházba, ahol napokon keresztül megfigyelés alatt tartották. A beogradi bűnügyi osztály daktiloszkopiai felvételeket készített az ismeretlenről, akiket le is fényképeztek. Az ujlennyomatokat és a fényképeket közzétették a rendőri közlönyben és ennek alapján a noviszadi rendőrség megállapította az illető személyazonosságát. A letartóztatott Jovanovics Dragisa régóta keresett veszedelmes betörővel azonos. Jovanovics Dragisa 1925 októberében Noviszadra jött és több betörést követett el. Feltörte Vasziljevics Dragomir, Adler Géza és Remeli Antal pékmesterek üzleteit és a kézipénztárakból néhány ezer dinárt lopott el. Jovanovics Dragutint kétévi börtönrre ítélték, amely büntetését le is ülte. A börtönből való kiszabadulása után azonban újabb betöréseket követett el Noviszadon, amelyek miatt a noviszadi rendőrség régóta keresi. Jovanovicsot Noviszadra szállítják.

— **Szerdán reggel földrengést éreztek Olaszországban.** Stuttgartból jelentik: A hohenheimi obszervatórium szerdán reggel hét órakor heves földrengést jelezett, amelynek fészke Olaszországban volt. Bologna jelentés szerint szerdán reggel 6 óra 44 perckor Bologna két földlökést észleltek, amelyeket földalatti moraj előzött meg. A földmozgás hullámszerű volt. Néhány kémény beomlott, emberéletben azonban nem esett kár. Ugyanebben az időben Firenzében is földlökéseket éreztek.

Beregi Oszkár

a nagy Beregi

az utólérhetetlen színész ebben a szerepében brilliroz!

Jegyekről ajánlatos gondoskodni!

— **Eljegyzés.** Basser Feliciát, Basser József szubotícai zsidó főkéntor leányát eljegyezte Fenakel Lajos budapesti főkéntor.

— **Világtelefonkönyvet akarnak kiadni Amerikában.** Londonból jelentik: Amerikában élénken foglalkoznak a világtelefonkönyv kiadásának gondolatával. Ez a telefonkönyv felölelné a világ legnagyobb városainak telefonhálózatát és angol, német és francia nyelven jelennek meg.

— **Mi a »katzenjammer«?** Talán mindenki ismeri azt a kellemetlen állapotot, amelyet »katzenjammer«-nek neveznek. Egy átluport éjszaka, amelyet a legrözsább kedyben kellemes társaságban egy jó borocskával töltöttünk el, másnap reggel kellemetlen érzéssel jár. Fejfájás, szédülés, különösen ülés közben, munkánkánál! Leírhatatlanul kellemetlen állapot! Miként tudunk ettől a kellemetlenségtől megszabadulni, ha már egyszer az alkohol ördögének kezébe kerülünk. Nagyon egyszerűen: egy vagy két Bayer-aszpirintablettát feloldunk egy pohár vízben és azt bevesszük. Kis idő múlva megszűnik a kellemetlen érzés és visszajutunk munkakedvünkhöz.

— **Teaestély a Népkörben.** A szubotícai Népkör főiskolai hallgató tagjai április 13-ikán, szombaton este nyolc órakor zártkörű teaestélyt rendeznek a Népkör helyiségében. Aki meghívóra igényt tartanak, forduljanak a Népkör gondnokságához.

— **Rádió hallgatják ki valóperében a délsarki expedíció hajóskapitányát.** Párisból jelentik: A Filadelfiai törvényszék most tárgyalja Brown kapitányt, a Byrd-expedíció egyik hajóparancsnokának valóperét. Minthogy Brown kapitány nem jelenhetett meg a tárgyaláson, mert a Déli Sarkra utazott Byrddel, a bíróság elhatározta, hogy drónélküli táviró útján fogja kihallgatni. Ez az első eset, hogy valóperben rádió foganatosítanak kihallgatást. Brown kapitány hajója jelenleg az újzélandi vizeken tartózkodik és uton van a Déli Sark felé. Hajója látja el Byrd expedícióját élelemmel.

Használja Ön is a legkedveltebb

Idel cipő-krém

„Sokat járunk szorakozni,”

mondja Bölcs Kató ifiasszony. „Bőven van időm, a háztartásom nem tulságosan vesz igénybe, nem kinlódok nagymosáskor rumplizással, dörzsöléssel, hiszen RADION egymaga mos helyettem.”

Kíméli

a ruhát!

— Befejeződött az apatini inségakció. Apatinból jelentik: Az apatini Vörös Kereszt Egyesület most hozta nyilvánosságra nemrég befejezett inségakciójának eredményét. E szerint az egyesület a többi emberbaráti intézménnyel együtt 22.000 dinárt gyűjtött össze. Az összeg felét a beogradi központhoz juttatták el, felét pedig az apatini szegények között osztották ki. Ezenkívül természetbeni adományokat is kiosztott az egyesület és pedig 27 métermázsza lisztet, 238 kiló burgonyát, 23 kiló szalonát, 22 kiló kolbászt és füstölt húst, 15 kiló habót és 5 kiló zsírt.

Gyermekei testsúlya gyarapodik, testileg és szellemileg erősbödnök, ha a reggeli és oszonnatejhez 2-3 kávé kanál *Ovomaltine*-t kapnak.

— Magánvizsgák a szuboticei gimnáziumban. A szuboticei állami fiúgimnázium igazgatósága közli, hogy mindazoknak a növendékeknek, akik ez év júniusában magánvizsgát óhajtanak tenni az intézetben, öt dináros okmánybélyeggel ellátott kérvényeiket legkésőbb május 15-ig kell benyújtaniuk az intézet igazgatóságánál. A kérvényhez a legutóbb elvégzett osztály végbizonyítványa, születési bizonyítványa, fényképes erkölcsi bizonyítványa és pontosan kitöltött prijava mellékelendő. A prijavához alsó osztályosoknak negyven, felső osztályosoknak pedig hatvan dináros értékű okmánybélyeget kell csatolniuk. A magánvizsgák időpontját a gimnázium igazgatósága később fogja közölni.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes »Ferenc József« keserűviz szabadá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a *Ferenc József* viz szellemi munkásoknál, neurasthénias embereknek és betegeskedő asszonyoknak rendkívül jótékony hatással gyomor- és béltisztító szer. Kapható gyógyszerárterekben, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Gyilkosság a vasárnapi munkaszünet miatt. Apatinból jelentik: Baecinci községben Vujkovic Lázár ottani földműves vasárnap reggel téglát akart szállítani Piszarevics András téglagyárostól. A gyáros megtagadta a téglák kiadását arra való hivatkozással, hogy törvényileg előírt munkaszünet van. Vujkovic szóváltásba keveredett Piszarevicsel és a veszekedés hevében mellbeszurta a téglagyárost, aki három órái szenvedés után meghalt. Vujkovicot a csendőrség letartóztatta.

— Rendőrt brutálításért egyhavi fogház. Noviszadról jelentik: Secserov Rajkó volt csantaviri községi rendőr 1926 júniusában Engelmann Imréné csantaviri urasszonyt a községküzára kísérte és ott súlyosan bántalmazta. A szuboticei törvényszék egyhavi fogházra ítélte Secserovot és az ítéletet Szerdán a noviszadi felelőbírói bíróság is helybenhagyta.

— Öngyilkos csendőr. Sztaribecsejéről jelentik: A sztaribecseji határban a kutaspusztai csendőrökön agyonlőtte magát Cseh Josip huszonhat éves szlovéniai származású csendőrfelügyelő, Cseh már régibb idő óta udvarolt egy leánynak, aki azonban nem viszonozta szerelmét. Tetőt szerelmi bánatában követte el.

A noviszadi kereskedelmi kamara ülése. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara április 14-ikén, vasárnap délelőtti tíz órakor a kamara székházában plenáris ülést tart. Az ülés napirendjén több fontos tárgy szerepel.

— Felgyújtotta a házát, hogy megkapja a biztossági díjat. Belaerkvárról jelentik: A belaerkvál törvényszékben most tárgyalják Alekszics Gjoka vrsac lakos bünygyét. Alekszics az ügyesség azzal vádolta, hogy felgyújtotta a saját házát, hogy így hozzájuthasson a magas biztossági díjhoz. A bíróság a vádlottat hathavi fogházra ítélte.

— Ujjoncok bevonulása Noviszadon. Noviszadról jelentik: Április 9-ikén százhatvankét 1908-as korosztályú ujonc vonult be. Az ujjoncokat Szomborba irányították.

A legszebb séta sem okoz Önnek zavartalan örömet, ha nehéz munkából jön vagy nehéz munka áll még Ön előtt. Sok munkát és fáradtságot takarít meg, ha a mosáshoz Schicht-féle *Radion*-t használ.

FILM

Borisz herceg

Mosjukin-film a Városi-Moziban

Ivan Mosjukin orosz tárgyú filmje a legjava produkciók közé tartoznak. A »Strogoffi Mialya« világsikere óta a kitünő orosz filmművészt filmjei érthető módon nagyon keresettek, annál is inkább, mert ezek a filmek egyformán szólnak a finomultabb ízlésű és nagyobb igényű közönségnek, mint a moziban csak izgalmas mesét kereső nagy tömegnek. Mosjukin filmjei szerencsésen egyesítik magukban a siker minden előfeltételét és ilyen ügyesen megcsinált film a nálunk *Borisz herceg* címre kereszttel új Mosjukin-film is, amelynek a felirásokban eszközölt kényeszerű változtatások sem árthatnak.

Egy orosz herceg a vonaton ismerkedik meg egy szép fiatal nővel, aki összeesküvők eszköze. A határán a herceg úgy segíti át a nőt, hogy azt állítja róla, hogy a felesége és ettől kezdve a szeszélyes véletlen játékszerévé válnak mindketten. A regényes ismeretségből szerelem lesz és a herceg csakugyan házasságot köt a feleségének hazudott nővel. Az összeesküvők azonban hatalmukban tartják a nőt, akinek végre kell hajtani azt a gonosz tettet, amelynek ép a herceg és egy másik magasállású személy lenne az áldozata. A pétervári rendőrfőnök gyanút fog, a hercegi férj is megdől mindent és ebből izgalmas és érdekes drámai bonyodalom fejlődik, míg végül is a szerelem győzedelmeskedik és sikerül ártalmatlanná tenni az összeesküvőket.

Ez a kitünően felépített és filmszerűen feldolgozott mese mindvégig izgalmasan érdekessé teszi a filmet, amelynek rendezése és fotografálása is hibátlanul szép. A címszerepben Ivan Mosjukin tökéletes művészi alakítását csodálhatjuk ismét. Nincs benne semmi póz, közvetlen, ha kell: pajzánul jókedvű, ha szükséges: drámai magaslatokon jár, minden mozdulatának és szemrebbenésének megvan az értelme. Művész a legjavából. A női főszerepet Carmen Boni játssza, ez a nemrég feltűnt nagyon rokonszenves és ügyes színésznő. A legkisebb epizódszerepek is kitünő színészek kezében vannak és az egész film kitünő alkotás.

A *Borisz herceg* csütörtöktől kezdve kerül színre a Városi Moziban, amelynek műsorát egy érdekes film-híradó egészíti ki. A kitünő Mosjukin-film a végfelé közeledő szezon egyik legnagyobb sikerének ígérkezik.

(I. E.)

A szerelem vására

Pola Negri és Beregi Oszkár filmje a Lifka-Moziban

Vajda Ernő első nagyszerű drámája *A szerelem vására* volt, amelyet még az amerikai hangzású Sidney Gerrick álneven írt és amelyért csak mint a darab »fordítója« vállalta a felelősséget. Azóta Vajda Ernőből nemesak sok sikert látott színpadi szerző, hanem keresett és ismert amerikai filmember lett és most már a saját neve alatt dolgozta Amerikában filmre első színpadi drámáját. Ez a szcenárium nem változtat semmit a dráma lényegén, annyira azonban Vajda Ernőnek is meg kellett alkudnia az amerikai ízléssel, hogy keretet adott a drámának, amelynek tragikus végét így a színpadi dráma tulajdonképpen befejezése után happy endben oldhatja fel. Ez a szcenárium kitünő munka és az egész film lebilincselően érdekes.

A *szerelem vására* izgalmas meséje egyenesen filmre kíváncsított és a kitünő rendezés teljesen filmszerűvé tudta alakítani a színpadi drámát. Igen szép felvételek és tiszta, művészi fotográfiák vonulnak végig a filmen, amelynek főszerepei a legjobb színészek játsszák. *Pola Negri* a film legnagyobb színésznője között is előkelő helyet foglal el. Tökéletes szépsége és meglepő asszonyisága a színjátás legnagyobb tökéltyével párosul. Egyszerű eszközökkel és érthetőbben már alig lehet kifejezni az érzelmek egész skáláját, mint aogy az neki sikerül. A meglehetősen ellenszenves férfifőszerepet *Beregi Oszkár* ruházta fel művészetének rokonszenves vonásaival és kitünően a többi szereplők is.

A Lifka-moziban csütörtöktől kezdve színpadon film mellett egy kitünő burleszk gondoskodik a nevetelésről és bizonyos, hogy a műsornak nagy sikere lesz.

(I. E.)

RÁDIÓ

Négy operaelőadás a rádió csütörtöki programján

Az időváltozás következtében romlott a vétel

A keddi esti vétel már nem volt olyan zavarmentes, mint az előző napok. Több állomást egyáltalán nem sikerült fogni, így Hamburgot sem, ahonnan a Pillangó kisasszony előadását közvetítették. A szokásos hangerősséggel csak Bécs, Kattowitzot, Beogradot, Budapestet és a bajor állomásokat lehetett venni. Nívós hangverseny volt Budapesten, ahol Basilides Mária szerepelt a mikrofon előtt. Nápoly a jelzett opera helyett prózai előadást rendezett. A várható időváltozás következtében még néhány napig nem lehet jó vételre számítani.

A csütörtöki rádióprogram különösen operaelőadásokban hővelkedik. Bécs leadója Max Obercühner »Aphrodite« és »Das Heidentor« című operát közvetíti (20.05). Berlin Gluck »Május királynője« című daljátékát tűzte műsorra (20.00). Operaelőadás hallható Bresslauból, ahonnan Beethoven »Fidelio« című két felvonásos operáját közvetítik a nemzeti színházból (20.00). Milánó Puccini-operát ad, a nálunk kevésbé ismert »Saffo« szerepel műsorán (20.30). A csütörtöki program egyetlen operaelőadására Nápolyból hallható (21.02).

Hangversenyek tekintetében szintén bő választék van. Beograd stúdiójából a rádió-kvartett hangversenyt közvetítik és a műsoron kizárólag keringők szerepelnek (21.30). Ljubljana lengyel muzikusok szerzeményeiből állította össze esti hangverseny-mű-

sorát (20.00). Budapestről Thoman István és Székely Arnold zeneművészeti főiskolai tanárok kétzongorás hangversenyt közvetítik. A műsort Grieg A-moll zongoraversenye és Liszt magyar fantáziája alkotja (21.30). Prága leadója a cseh filharmonikusok hangversenyt közvetít és ezt a műsort átveszi Zagreb, Brünn és Pozsony is (19.30). Frankfurt »Régi kamarazene« címen osztrák zeneszerzők műveiből állított össze műsort (20.00). London Haydn zongoraszonátát tűzte műsorra (18.45). Stockholmból pedig orosz zene hallható (20.15).

*

Képtáviratozás Angliában. Az angol rádiótársaság jelentése szerint a képtáviratozás közvetítése újabbán a következő időpontokban történik: Dawentry (5xx) kedden és csütörtökön 14.00—14.25 óráig, London és Dawentry Experimental (5GB) szerdán és szombaton 23.15—23.45 óráig közvetít képeket.

Holland világ-rádióállomás Huizenben. Január 16-ikán nyitották meg Huizenben a 130 kw erősségű új rövidhullámu nagy rádióállomást. Az adónak eredetileg azt a szerepet szánták, hogy Hollandia és Holland-India között tartsa fenn a kapcsolatot, újabb rendeltetése azonban az, hogy a holland világ-rádióállomás céljait szolgálja. Az adó 16.88 m. hullámmal dolgozik s egyelőre még rendszertelenül végez adásokat.

SPORT

A topolai szavazatok erősen feljavították a Bácska pozícióját a sportpályázaton
Még három napig lehet beküldeni a tippeléseket a SzAND—Bácska mérkőzésre

Sportpályázatunk mai szenzációja Topola felvonulása a Bácska mellett. Általában a vidéki pályázatok most kezdenek beérkezni a szerkesztőségbe és a vidékről eddig legnagyobb tömegben Topoláról érkeztek pályázatok. Topolán ugyiltszik a Bácska hívei vannak nagy többségben, mert

a topolai szavazatok legnagyobb része a Bácskára esett és ezzel a Eácska erősen felnyomult a pályázaton.

bár még mindig sokkal kevesebb pályázó jósolja a Eácska győzelmét, mint a SzAND-ét. Az eldöntetlenek arányszáma nem emelkedett, viszont az eddigi gólkülönbség rekordot leverte egy szuboticiai hőgypályázó, ak nem kevesebb, mint 5:1-es SzAND győzelmet jósol. Az igazi SzAND drukker, mint a beérkezett tippből látjuk, sokkal kisebb győzelemmel is megelégednének és a

a szerdára beérkezett pályázatok közül a legtöbb 2:1-es eredményt vár.

A Bácska-drukerek közül a rekordot szerdán egy 7:2-ös Bácska-győzelmet tippelő vitt el. A pályázat eldöntésénél szombat estig — postán, vasárnap reggelig — beérkező eredményeket vesszük figyelembe, így

még három nap áll a pályázók rendelkezésére,

tanácsos tehát a pályázatot minél előbb beküldeni, mert az elkésztetteket nem vehetjük figyelembe. Épigy

nem vehetjük figyelembe a helytelenül kiállított pályázatokat sem, épen ezért

ismételten figyelmeztetjük a pályázókat, hogy jelöljék meg a szelvényen, hogy véleményük szerint pontosan milyen eredménnyel fog végződni a mérkőzés.

Pontosan írják ki, hogy a SzAND javára 2:1, vagy a Bácska javára 1:0, esetleg eldöntetlen 0:0 stbi., de semmi esetre sem lehet azt írni, hogy győz a Bácska, vagy a SzAND egy góllal. Sajnos ilyen helytelenül kiállított szelvény még mindig sok érkezik, de ezeket mind megsemmisítettük és felkérjük azokat, akik hibás szelvényt küldtek be, ismételjék meg a pályázatot helyesen kitöltött szelvényvel.

Pályázati szelvényt közlünk még a mai, pénteki és szombati számunkban.

Pályázati szelvény

Az április hó 14-én megtartandó Bácska—Szand mérkőzés eredménye a következő:

A győz gólaránnyal eldöntetlen

Név
Pontos cím:

Molnár Elemér szombori bíró vezeti a Bácska—SzAND mérkőzést

A nagy érdeklődéssel várt derby közeledtével a sportközönség izgatottsága is mindinkább növekedik. Ilyen fel fokozott érdeklődés már rég előzött meg futballmeccset Szuboticán és a sportközönség megnyilvánuló hangulata élénk bizonyítéka annak, hogy a derby milyen kivételes jelentőségű esemény Szubotica futballsportjában. A két vezető csapat erőviszonyai ugyanis ismét kiegyenlítették és a mérkőzés jelentőségét nagy mértékben növeli az a körülmény, hogy az eredmény a bajnokság sorsát fogja eldönteni.

Épp erre való tekintettel különösen fontos és felelősségteljes szerep jut a mérkőzés bírójának, akire kétségtelenül igen nehéz feladat hárul. A szuboticiai bírótársület keddi esti ülésén ejtette meg a bíróküldést a vasárnapi mérkőzésekre és a mérkőzés vezetésével

Molnár Elemér szombori bírót bízta meg. Molnár a fiatal bírói gárdához tartozik, aki néhány komoly mérkőzésen Szuboticán is hebizonyította tudását, legutóbb pedig a Bácska—ZsAK mérkőzés vezetésével aratott elismerést. Ennek ellenére meg kell állapítani, hogy a sportolók közvéleménye nem fogadta megnyugvással a bírótársület döntését. A Bácska—SzAND mérkőzésen ezuttal kivételesen heves küzdelem várható és ennek megfelelően a meccs közönségének hangulata is izgatottabb lesz. Mindennél fontosabb tehát, hogy a sportolók közvéleménye és maguk a csapatok azzal a bizalommal viseltessenek a bíró személye iránt, amely bizalom egyik biztosítéka a mérkőzés zavartalanul zajló, nyugodt atmoszférának.

Kétségtelen, hogy Molnár tudásával és jóhiszeműségével szemben nem indokolt a bizalmatlanság, mert hiszen eddigi bíráskodásaival erre semmi okot nem adott, kérdés azonban, hogy a bírótársület helyesen járt-e el az ő delegálásával, amidőn nem szá-

molt a közönség bizalmatlanságával és nem vette fontolóra, hogy a fiatal kétségtelenül jóképességű bírónak meg lesz-e azaz autoritása, amellyel a mérkőző csapatokat és a közönséget egyaránt kezében tudja tartani. Bizonyos, hogy a bíróküldőknek nem volt túlságosan tág tere a bíró megválasztásában és minden bizonnyal a leghelyesebb lett volna pártatlan bírót kérni valamelyik alszövetségtől. (Beograd—Oszijek), de ha a bírótársület a saját tekintélyének megővése érdekében nem akar ehhez a megoldáshoz folyamodni, akkor is kérdéses marad, hogy miért kellett épen most Csajágit mellőzni és mennyivel indokoltabb Molnár delegálása.

Még élénken emlékezünk arra, hogy egy év előtt ősszel az alszövetség minden bejelölését latba vetette Csajági kiküldése ellen erre a mérkőzésre, miután egy héttel előbb az ő bíráskodása mellett véres betrányba fulladt a Bácska—SzAND mérkőzés. A B. T. azonban ekkor ragaszkodott Csajágéhoz, aki valóban közmegelegedésre vezette le a mérkőzést.

Csajági tekintélye ezzel a mérkőzéssel lényegesen megnövekedett. Azóta tudása sem lett kisebb, semmi olyan nem történt, ami a bizalmat iránta megrendítette volna. A Bíró Testület ennek ellenére egy fiatal és Csajágival mindenestre sokkal tapasztalatlanabb és kisebb tekintélyű bírót bízott meg a derby vezetésével és ezzel olyan felelősséget vállalt magára a sportolók közvéleménye előtt, amelynek súlyát csak a mérkőzés sima és incidensmentes lefolyása hártíthatja el a vállairól.

SZÍNHÁZ

Műkedvelő előadás Belacrkván. Belacrkváról jelentik: A Radnicski sport klub műkedvelő gárdája április 20-án előadja a »Rajnai szerelem, rajnai bor« című népszerű operettet. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Jeanne d'Arc előadása Apatinban. Apatinból jelentik: Az apatini Szociális Misszió-Társulat nagy sikerrel mutatta be a »Jeanne d'Arc« című vallásos szindarabot. A nagyszámú előkelő közönség sokat tapsolt az ambiciózus szereplőknek.

Gróf Vojnovics Ivó darabja a beogradi rádióban. A beogradi leadó állomás április 20-ikán este gróf Vojnovics Ivónak, a legnagyobb élő jugoszláv írónak »Sutom« (Alkony) című drámáját fogja közvetíteni. A »Sutom« Vojnovics híres dubrovnikai trilógiájának legszelbebb része és a beogradi stúdió a Nemzeti Színház legjobb prózai művészeit állítja a mikrofon elé, úgy hogy a dráma előadása, amely az első ilyen irányú kísérlete a beogradi leadóállomásnak, előreláthatólag nagy sikert fog elérni.

A noviszadi szintársulat Szmederevön vendégszerepel. Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb színházegyesület szintársulata jelenleg Szmederevön vendégszerepel nagy sikerrel. A dunamenti tartomány huszezer dinárt szavazott meg a noviszadi szintársulat segítészére. A társulat Szmederevőből egy hónapi vendégszereplésre Zemunba, onnan pedig Bácska-palánkára megy.

KOMLÓ

ZSINEG

gyári árban csak

WEITZENFELD és TARSA

cégnél, Subotica

Kérjen árajánlatot! — Telefon: 192

40 lánc

prima szántóföld (szép nagy szállással) közel a sztara-moraviceai vasutállomáshoz (esetleg kisebb parcellákban is)

szabadkézből eladó

Bővebb felvilágosítást ad: dr. Horvát Móric ügyvéd Szubotica, (Wilsonova ul.)

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Többtermelés vagy többfogyasztás?

Irta: Dr. Gergely Jenő, Filipovó

Ahhoz a problémához, amelyet Komor Mihály husvétii közgazdasági riportja felvetett, Konráth Kornél mérnök már leköszölt rendkívül érdekes fejtegetésén kívül még több hozzászólás érkezett. Ezek közül legfigyelemreméltóbb az alábbi cikk, amely terjedelménél fogva folytatásokban közlünk és amely a problémát kísérletes és tudományos perspektívából tárgyalja.

I.

Komor Mihály tollából egy igen értékes közgazdasági riport jelent meg a *Bácsmegeyi Napló* husvétii számában. A szerző szerint cikke csupán arra született, hogy egy napon megjelenjen, néhányan elolvassák, aztán keressenek más, érdekesebb cikkeket.

Pedig a cikk annyira a gyökerénél fogja meg a legégetőbb közgazdasági problémáinkat, hogy nagy kár volna, ha a benne propagált eszme: a *több fogyasztás gondolata* olyan gyorsan lekerülne a napirendről. Nagy kár volna, ha a *Bácsmegeyi Napló* széleskörű és intelligens olvasótáborra érdeklődésével olyan hamar elfordulna ettől az életbevágóan fontos problémától, amely annyira nagyjelentőségű mindnyájunkra nézve, hogy nem végzünk felesleges munkát, ha egy kissé tovább tartjuk a felszínen. Hátha gondolkodóba esnek rajta az illetékes közgazdasági tényezők és hátha gyakorlati eredménye is mutatkozik majd az elméleti fejtegetéseknek.

Komor Mihály — mint cikke elején maga kijelentette — nem akart tudományos értekezést írni, csupán riportot. En e sorokkal azt a feladatot tüztem magam elé, hogy az ő riportját *tudományos alapon alátámasztam*, vagyis népszerű közgazdaságtani értekezés formájában a kérdést elméleti oldaláról is megvilágítsam. Ezáltal az egyszerű problémát kísérletesül és szinté világnézeti perspektívát nyer.

A fogyasztást is termelni kell

A közgazdaságtanok a legutóbbi időkig a szükségletet úgy tekintették, mint valami határozott, fix, adott dolgot, amelyet legfeljebb a lakosság száma és anyagi helyzete szab meg. Ebből a téves felfogásból ered a régi közgazdaságtanok nem egy súlyos tévedése.

E közgazdaságtani tévedések közös forrása, hogy e közgazdászok a szükségletet adott, állandó nagyságu valaminek tekintették és úgy vélték, hogy a termelvénynek ehhez a szükséglethez mért sokasága, vagy ritkasága szabja meg a termelvény értékét.

Pedig a modern közgazdasági életben a helyzet egészen más. A modern termelő nemcsak a termelvényt állítja elő, hanem sokszor ő teremti és a termeléssel arányosan fokozza a szükségletet is, vagyis — ne ijedjünk meg a kifejezés szokatlan voltától — igenis ő *termeli a fogyasztást* is. Lássunk néhány kirívó példányt. Vajjon az amerikai rágógummgyáros a meglévő szükségletre alapította gyárát, vagy lehet-e ilyen és ehhez hasonló cikkeknél meglévő szükségletekről egyáltalán beszélni? Vagy nézzük azokat az igen nagy számban lévő németországi cégeket, amelyek gyógyszerespecialitások előállításával foglalkoznak. Az orvosok és szakemberek nagyon jól tudják, hogy ezeknek a gyáraknak nagy része egyáltalán nem a meglévő szükségleteket vette figyelembe az alapításnál. Sőt ellenkezőleg, már jó előre tudták, hogy ekzisztenciájuknak egyetlen alapja a folyamatos és kiadós reklám lesz.

A reklám pedig mi volna más, mint a *fogyasztás termelése?*

Fogyasztást termelő munkások

Az értéktermelő munka két részből áll: a termelvény termeléséből és a fogyasztás termeléséből. Mert, ha csak a termelvényt termeljük és nem törődünk a fogyasztás előidézésével és fokozásával, akkor csakugyan odajutunk, hogy a termelés azáltal, hogy a ritka termelvényből sokat termel, lerombolja magának a termelvénynek értékét. De ha értünk hozzá és nem sajnáljuk a ráfordított munkát és pénzt, hogy a *termeléssel egyidejűleg a fogyasztópiacot is termeljük*, akkor a termelés folytonossága nem fogja lerombolni a termelvény értékét, mert a *szükségletek megújulása folytonos utánpótlást tesz szükségessé.*

A szükségletnek, vagy fogyasztásnak termelése valamely üzem szempontjából kétféleképp történhet: 1. vagy a már meglévő fogyasztópiac elhőltése a kon-

kurrens vállalattól, 2. vagy újabb fogyasztópiac termelése.

Mind a két ténykedés gazdaságilag szükséges és egészséges dolog. Az első a termelvény minőségének az árhoz képest való fokozását eredményezi. A másik pedig jelentőségben egyenlő értékű a terméketlen területek megmunkálásával, vagyis direkt kulturmunka.

Mert ne feledjük, hogy a *kultúra fokozása nem más, mint a szükségletek és igények fokozása.*

A fogyasztást termelő munkások tehát éppen olyan értékes, társadalomfenntartó, termelő tényezők, mint a termelvényt előállító munkások.

De hát kik is azok a fogyasztást termelő munkások?

Elsősorban a kereskedők!

A kereskedő termelő munkája

A marxista közgazdaságtan hívei a kereskedőt nem számítják a termelő munkásokhoz, hanem a termelő és fogyasztó közé ékelődő élősdinek, közgazdasági parazitának tartják, aki nem termel semmit, hanem csupán leföldözi az ipari munkás termelvényének értékét. Ennek a tévedésnek is ugyanaz a forrása, amire egyszer már rámutattam, hogy tudniillik a marxista közgazdaságtan is pontosan meghatározott, fix valaminek tekintette a szükségleteket. Szerinte amit a munkás termel, azt már előre meglévő, kész szükségletek számára termeli. Pedig ha csak egy felületes pillantást vetünk a modern gazdasági életre, azonnal meggyőződhetünk, hogy ez nem így van.

Már az előbb említett példák is világosan rámutattak az értéktermelő munka két fázisára. Az első fázis az, amikor a munkás a nyersanyagot feldolgozza, vagyis *telíti vágykeltő képességekkel*. Mert a nyersanyag feldolgozása közben nem csupán fizikai átalakuláson megy át, hanem az a szellemi energia is beleszűrődik az anyagba, amely a termelésnél felhasználódik. Ezt az

anyagba sűrített szellemi energiát az áruba el, hogy a *feldolgozás után az anyag hatása az emberi lélekre egészen más minőségű és vonzóereje sokkal erősebb, mint a feldolgozás előtt.* Például más hatást gyakorol ránk a liszt, mint a belőle készült ropogós, friss kifli. Más szemmel nézzük a selyemgubót, mint a belőle készült gyönyörű, szindus selymet.

De nem elég, ha az anyag telítődik vágykeltő energiákkal, vagyis nem elég a készáru kitermelése, hanem ezzel egyidejűleg, vagy ezt követően feltétlenül szükséges az emberi léleknek a vágykeltő energiák felé való hangolása. Mint ahogy a rádió is csak akkor szólal meg, ha a leadó állomás hullámhosszára hangoljuk, éppúgy a fogyasztó előtt is csak akkor válik igazán értékessé a termelvény, ha lelkében rezonálnak azok a vágykeltő energiák, amelyek az anyagból felé áradnak. A rezonanciának ez a megteremtése, a fogyasztónak vásárlásra való hangolása éppen olyan értéktermelő munka, mint akár a testi munkás munkája. *Csupán csak az egyik a pozitív póluson, a másik a negatív póluson gerjeszti azt a lelki feszültséget, amelynek kibrokkonása az értékenergia vándorlása, az érték és ellenérték cseréjének.*

A két ellentétes póluson feszülő lelki energia azonban csak abban az esetben robban ki az értékáramlás folyamatába, ha a feszültség a két pólus között elég erős ahhoz, hogy az áramlás elé gördülő ellenállásokat legyőzze.

A kereskedő nélkülözhetetlen és a közgazdasági életben pótolhatatlan szerepe és jelentősége épen az, hogy *egyrészt a vágyenergiák fokozásával, másrészt az ellátás csökkentésével a cseréáramlást nemcsak lehetővé teszi, hanem folytonosan fenntartja.*

Ha ezzel a tisztultabb közgazdasági fel fogással nézzük a kereskedő szerepét a társadalomban, rájövünk arra, hogy a kereskedő nemcsak hogy nem parazita, hanem éppen ellenkezőleg, az ő vágyakra ingerlő munkásságának eredménye váltja ki a fogyasztóból még a munkás munkabéréit is, a saját munkájának jutalmát egyútt.

(Folytatása jövő csütörtökön.)

Az új adótörvény végrehajtási utasítása

Fordította: Szabó Mihály Sztaribecsei

Jegyzetek a 82-ik szakaszhoz

Hogy mi képezi a vállalati adónak kivétési alapját, azt elméletileg a törvény 80. szakasza írja elő. Ezzel szemben az adókivétési alap gyakorlati megállapítását, illetve kiszámítását a 81. szakasz rendelkezései szabályozzák, kimondván, hogy az üzleti adóköteles nyereség, mint adókivétési alap a mérleg és veszteség és nyereség-számla alapján nyer megállapítást, tekintetbe véve a 82. és 83. szakaszokat. Ez a két utóbbi szakasz pedig azokat a nyereségi tételeket sorolja fel, melyek az adókivétési alap kimunkálásakor a mérleg szerinti tiszta nyereségből levonhatók, illetve hozzáadandók. Ebből következik, hogy a *vállalatnak az adóalap megállapítására szolgáló mérleg szerinti nyeresége nem azonos a tiszta nyereséggel*, amelyik a törvény értelmében az adókivétési alapját képezi. Ezt az adókivétési alapot mindenkor az illetékes adóhatóság állapítja meg a betérjesztendő legutóbbi évi üzleti mérleg és veszteség és nyereség-számla alapján. Ilyen módon megtörténhetik, hogy olyan vállalatoknál, melyek a mérlegben veszteséget mutatnak ki, az adóhatóság, alkalmazva a törvényes rendelkezéseket, mégis fog megállapítani adókivétési alapot.

Az adó megállapítására közböbs, hogy a nyereséggel mi történik, tehát hováfordítása nem befolyásolja annak adóköteles voltát. Az adóhatóságok feladata mindössze arra terjed ki, hogy a betérjesztett mérlegnek részekre való boncolgatásával megállapítsák, vajjon a mérleg adójogilag helyes-e, illetve, hogy a megengedett levonások számadásilag helyesek-e és hogy a megengedett levonások megadhatóanul ne maradjanak.

Az adókivétési alap kimunkálása alkalmával a mérleg szerinti tiszta nyereségből nem vonhatók le a következő, a 82. szakaszban felsorolt tételek:

1. A *vállalati adó címén fizetett egyenes adó*. A törvénynek ezt a rendelkezését, bármennyire is jog-

talán, mivel valójában az adót megegyezően megadóztatja, a törvényhozó mégis törvényesíti és a vállalati adó fejében fizetett összeget a vállalati adó alaphoz levonni nem engedti. Tekintettel az 1. szakaszra, a 86. szakasszal kapcsolatban, egyenes adó alatt a törvény értelmében a vállalat által *vállalati adó fejében* fizetendő összes állami adó értendő. Ennél fogva a *mérleg szerinti tiszta nyereséghez hozzáadandó úgy az alapadó, mint a kiegészítő adó, valamint a minimális adó is, ha a vállalat mérleg hiányában ezzel volt megadóztatva és fizette is ezt.*

Mivel ennek a szakasznak első pontja csupán a vállalati adó fejében fizetett egyenes adókról szól, kétségtelen, hogy az *önkormányzati pótdadók, melyeket a vállalat az alapadóra fizet, regie költségeik tekintetében és mint ilyenek adóztatás tárgyát nem képeznek*. Ezt megerősíti a 83. szakasz utolsó előtti része, amely szerint az *önkormányzati járulékok* és ez a fogalom magában foglalja az önkormányzati pótdadókat is, mint levonható tételek elismertének. A *fizetett forgalmi adó* szintén levonás tárgyát képezvén, az adókivétési alaphoz *levonandó*.

Megjegyzendő mellékes, hogy az adót ténylegesen fizettek-e, vagy erre a célra a nyereségből a mérleg szerint bizonyos összegeket tartalékolnak. Az adófizetés céljából tartalékolt összeg nem vonható le, akár felhasználják később az adó kifizetésére, akár nem, mert minden esetben az ilyen tartalék azoknak a tartalékoknak egyike, amelyeknek a levonását a törvény 82. szakaszának 9. pontja meg nem engedti. Magától értetődik, hogy ezekből a tartalékokból később eszközölt kiadások a 83. szakasz 11. pontja értelmében levonható teltelt képeznek.

2. A *vállalat által saját alkalmazottai helyett fizetett egyenes adók és az ezekre kivett összes pótdadók az adókivétési alaphoz hozzáadandók*. Itt a szolgálati adóról van szó, amelyet a vállalatok a legutóbb

esetben maguk fizetnek az alkalmazottak helyett. Amint a törvényszövegéből látszik, mellékes, hogy a vállalat kötelező van-e az alkalmazottak adóját fizetni vagy nem. A szöveg azt adja, tekintet nélkül arra, hogy a vállalat kötelező van-e ennek a fizetésére vagy nem, a törvény nem ismeri el a régi költségnek, ellenkezőleg tiszta nyereségnek tekinti és elrendeli, hogy azt az adókvetési alaphoz számítsák hozzá.

Míg az 1. pont szerint csak az egyenes adó képezi az adókvetésnek alapját, az önkormányzati pótdadók pedig nem, addig a 2. pont szerint az adóalap-hoz hozzáadandók az egyenes adókon kívül az alkalmazottak helyett fizetett összes önkormányzati pótdadók is. A 83. szakasz utolsó előtti részének rendelkezési, amelyek szerint az összes önkormányzati járulékok regie tételként képeznek, egyáltalán nem változtatnak a törvény ilyen interpretációján, mivel ez a rendelkezés, valóban kivételt képez az előbb említett törvényes rendelkezések alól.

3. Az előző évi üzleti veszteséget a törvényhozó nem ismeri el, mint levonható tételt, tehát az az adóalap-hoz hozzáadandó.

Az elmúlt évről áthozott üzleti veszteség a dolgok természeténél fogva nem vonható le a következő évi tiszta nyereségből, mert ez a veszteség az elmúlt évben már el volt ismervé. Ellenkező esetben az illető üzleti évi tiszta nyereség megadózatlan maradna csupán csak azért, mert az az elmúlt évek veszteségeinek pótlására használtatnék föl, ami azonban a 80. szakasszal ellentétben állna, amely szokás szerint az adókvetés alapját csak az egy évi megállapított tiszta nyereség képezi. Ezt megerősíti az a tény is, hogy mindegyik adóévre egy üzleti évi mérleg terjesztendő be, vagyis az elmúlt üzleti év mérleg szerinti nyeresége, illetve vesztesége, mivel azt már az elmúlt adóévben megadóztatták, a következő évi adókvetés alkalmával adózottatás tárgyát nem képezi.

4. A részvényeseknek és más vállalati tagoknak kifizetett összegek, bármily alapon és néven folyósi-

tolók is, az adókvetési alaphoz hozzáadandók, mert ezek az összegek nem képeznek veszteséget, ellenkezőleg az üzleti nyereségnek egy részét képezik, ami a 80. szakasz értelmében az adó kvetési alapját képezi. Következésképpen ez annak az elvnek, hogy az adó megállapításra közzé kell adni, hogy a nyereséggel mi történik és annak, hogy a felsorolt kiadások lényegileg a nyereségből eszközöltettek tekintendők.

5. Az állami és önkormányzati egységek szubvenciói, valamint az állami és más közjogi testületek garantált járuléka visszafizetésére fordított összegek az adókvetési alaphoz le nem vonhatók. Ugyanis az ilyen összegek a nyereség-számlára mennek és levonásuk már csak azért sem engedhető meg, mert a 83. szakasz 5. pontja szerint ezek a pozíciók-élvezett szubvenciók levonható tételként képeznek és nem adózhatnak meg, mint tiszta nyereség. Tehát, ha ezek a szubvenciók visszafizetésére fordított összegek az adóalap alkotó részét nem képeznek, abban az esetben az évek folyamán a vállalatnak nyújtott szubvenciók és garantált járulékok, mint a vállalat tiszta nyeresége, megadózatlanul maradnának.

6. A külföldi vállalatnak az ország területén székelt fióküzletei által az anyaintézet terheire való veszteségéhez való hozzájárulási összegek nem vonhatók le az adóalapból. Az ilyen rendelkezésnek törvénybe foglalása természetes és helyénvaló, mert az adóhatóságok csak azokat a kiadásokat ismerhetik el regie költségként, amelyeket a fióküzet egyenesen és közvetlenül a saját üzletkörében való nyereségszerzés céljából tesz, nem pedig a központnak a külföldön tett kiadásait is, mert a külföldi anyaintézet kiadásai adójogilag nem terhelhetik a belföldön elért tiszta nyereséget. Ennélfogva, ha az ilyen veszteségek a fióküzet mérlegében elfismerhetnének, könnyen megtörténhetne, hogy a külföldi anyaintézet belföldi fióküzletének adóköteles nyereségét oly mértékben megterhelné saját kiadásaival, hogy a fióküzet adókötelezettségét ezáltal kijátszáná vagy minimalisra csökkentené.

európai és hozzá tulajdonon iparállamok, amelyek pedig nálunk kitűnő fogyasztási területet találnak az ő ipari termékeik számára.

*

Állami árlejtéseken való részvételre jogosító bizonyítványok kiadása. Az államszámvitelről szóló törvény 91. szakasza és a hozzátartozó végrehajtási utasítás 13. szakaszának 6. pontja alapján a kereskedelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértésben rendeletet adott ki, amely az állami hatóságoknál megajtendő árlejtéseken való részvételre jogosító bizonyítványok kiadására vonatkozik. Ennek a bizonyítványnak kérelmezésekor a félnek a következőket kell megjelölnie kérelmében a) a cég pontos nevét; b) mely törvényeszként, mióta (megjelölendő: az év, hó és nap) és milyen szám alatt van bejegyezve; c) van-e ipar engedélye, mely hatóságtól és milyen szám és dátum alatt adatott ki; d) a beszerzés vagy szállítás tárgyát s annak mennyiségét, illetve a végzendő munkák terjedelmét, megnevezését egyben azt a helyet (helyiséget) is, ahová az illető szállítás, vagy ahol az illető munka eszközözendő, illetve azt az állami intézményt, melynek részére a szállítás történik. Azoknak az üzleteknek és vállalatoknak, amelyek nincsenek kötelezve cégüket a kereskedelmi cégjegyzékbe bejegyezni és így nincsenek bejegyezve, ezt a körülményt fel kell tüntetniük és csupán az ipar engedélyre vonatkozó adatokat kell megjelölniük. Ezek a bizonyítványok, amelyeket az illetékes kereskedelmi és iparkamara adnak ki, a kiadás napjától számított három hónapig érvényesek. Ez a miniszteri rendelet már életbe lépett, azonban azok a bizonyítványok, amelyeket a rendelet életbelépte előtt, az előbbi előírásoknak megfelelőleg, állítottak ki, érvényesek mindaddig, míg az illető árlejtésekre vonatkozó eljárás be nem fejeződött.

Kétféle hitel korpabeszerzésre. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint a spliti főispánnak kétféle millió dinár hitelt hagytak jóvá korpabeszerzés céljaira. Felhívjuk az érdekelteket, hogy esetleges szállítási ajánlataikat minél előbb nyújtsák be a spliti főispánhoz.

Tagjaink figyelmébe. Az »Austrian Export Service« Wien, XIII/1., Lainzerstrasse, 132/c) ezuton hívja fel az érdekelteket figyelmét a nála mélyen a kartell-árakon alul beszerezhető kovácsolt és hegesztett gáz-, víz- és gőzvezetékcsövekre, 1/2"-1/2" átmérővel, amely elsőrangú angol áru. A cég szívesen szolgál áránálattal azoknak, akik neki szükségletüket részletesen megjelölik. Szállítás csak vagontelekben.

BELFÖLD

Megkezdődnek a Beograd—zemuni hid előmunkálatai. A Bácsmegyei Napló jelentette már, hogy az építési miniszterium újra napirendre tűzte a Beograd—zemuni hid kérdését. A miniszterium bizonyos előmunkálatokra már ki is írta az árlejtést és az előkészítő munkálatokat a Simens Bauunion cég kapta meg. Ezek az előmunkálatok csak a talajtanulmányozásokra vonatkoznak, amelyet a Simens Bauunion négyzetméterenként kétszáz dinárért végez el. A Simens Bauunion összesen kilenc furást fog végezni.

Román petróleumvállalatok noviszdai telepei. Noviszdáról jelentik: Iszakovic József noviszdai kereskedő a Redeventa Societé Anonyme bukaresti petróleumfinomító képviselője, továbbá azt Astra petróleumfinomító részvénytársaság — mint megirtuk — ezer petróleum, illetve naftatankhoz szükséges tartályok számára a várostól nagyobb területet kértek a Duna partján. A városi gazdasági bizottság szerdán foglalkozott ezzel a kérdéssel és egy albizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. Ennek az albizottságnak a jelentése kerül majd a képviselőtestületi ülés elé.

Új bankpalota Noviszdán. A noviszdai »Iparbank«-ja most hozta nyilvánosságra 1928. évi, 200 milliónyi kihelyezést feltüntető zárszámadásait. A bank 3 millió tiszta hasznával, saját tőkének közel 20 millió összegével, 98 millió váltótárcájával tartja a Vajdaság hitelletében elfoglalt elsőrangú pozícióját. Az a körülmény pedig, hogy az 1928-as pénzügyi esztendőben fiókhalozati segítség nélkül 14 millió dináros betétszaporulatot tudott elérni, a bank bizalmi tőkének is újabb lényeges gyarapodását jelenti. De nem igen akad az ilyenfajta egymás után napvilágot látó bankjelentések között egy sem, amely nagyobb figyelemre tarthatna számot, mint az Iparbanknak gazdasági körökben évről-évre érdeklődéssel várt magas színvonalú beszámolója, mely nem csupán az intézet fejlődésének kérdéseivel foglalkozik, hanem tárgyilagos szemlélet tart az általános gazdasági viszonyok felett is. Erre való tekintettel a jelentést lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük. Az Iparbank üzletét köztisztviselők álló igazgatóság élén Kassovitz Miksa vezérigazgató irányítja. Ő tüzi ki a bank egészséges programját, amelyet Révész alkazottat s a közel 50 tagot számláló bugzó tisztviselőkar odaadó támogatása mellett egyrészt felelőssége parancsolta erős kézzel, de ott, ahol a helyzet megengedi, belátással és szív-

Közzétették a németországi szezonmunkásokról szóló jugoszláv-német egyezményt

A jugoszláv munkásokat Németországban ugyanolyan védelemben részesítik, mint a belföldieket

A vajdasági munkáskamara most tette közzé azt a konvenciót, amelyet a múlt év végén Németország és Jugoszlávia között kötöttek földmunkásaink németországi foglalkoztatása érdekében. A konvenció első pontja értelmében a jugoszláv földművelők csak szezonmunkát vállalhatnak Németországban. A munkások toborzási jogát Németországban a központi munkásszövetség nálunk pedig a munkaközvetítő hivatal és a munkásbörzék kapták meg. A munkások angazsálása munkaszervezős megkötésével történik, amelyet a két kormány jóváhagy. A munkásokat csoportonként toborozzák és minden tizenegy munkás egy vezetőt kap. Huszonötötől fiatalabb munkás nem dolgozhat egyedül csak csoportban.

A konvenció további része adminisztrációs ügyekről intézkedik és megállapítja, hogy a német munkásszövetség milyen uton tartozik munkásokat kérni a jugoszláv munkáskamaratól. Arról is intézkedik a

konvenció, hogy azok a munkások, akik elhagyják munkahelyüket a jövendő nem térhetnek Németországba dolgozni. A munkásokat a német határon átveszik, orvosilag megvizsgálják és beoltják. A beteg vagy munkaképtelen munkásokat visszaküldik.

A munkás csak annál a munkaadónál dolgozhat, ahova leszerződött és más munkaadónál csak a német munkásszövetség előzetes engedélyével vállalhat munkát. A jugoszláv földmunkások Németországban ugyanazokat a jogokat élvezik, mint a németországiak és rájuk is vonatkoznak a német szociális törvények.

A német kormány gondoskodni fog arról, hogy a munkásokat egészséges lakásokban helyezték el. A konvenció e zév végéig érvényes és azt a német kormány részéről dr. Wigert, a jugoszláv királyi kormány részéről dr. Goszar volt szociálpolitikai miniszter írta alá.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szuboticei Lloyd közleményei — Rovatvezető: Pavlovics Milos dr. titkár

Malomiparunk súlyos helyzete

Nemrég tartották meg Beogradban a malmok szövetségének évi rendes közgyűlését. Az előterjesztett évi jelentés rámutat arra, hogy milyen súlyos helyzetben van jelenleg országunk malomipara, amely 1924. de különösen 1925 óta folyvást hanyatlik. Az által, hogy az összes államoknak, amelyek velünk kereskedelmi szerződéseket kötöttek, sikerült magas vámokkal biztosítani mezőgazdaságuk védelmét, megnehezült mezőgazdasági terményeink bevitelét ezekben az országokba. Már a búzára is magas beviteli vám van megállapítva, a lisztre előírt beviteli vám azonban rendszerint kétszer-háromszor nagyobb, úgyhogy liszt-kivitelünk teljességgel lehetetlenné van téve.

1925 előtt szállítottunk külföldre búzát is, meg lisztet is, ha kisebb mennyiségben is (az össztermésnek 20—30%-át) 1927-től kezdve azonban a liszt-kivitel teljesen megszűnt. Sőt az utóbbi években 560 vagonnal több külföldi lisztet hoztunk be az országba, mint amennyit kivittünk. 220 kocsis kivittel szemben áll 780 kocsis behozatal. Ezért az importált lisztet kivittünk az országból 28,700,000 dinár értékű idegen valutát.

Ha ez rossz esztendőben történik, úgy az még érthető, csakhogy ez éppen olyan évben történt, ami-

kor kivételesen jó búzatermésünk volt, abban az évben, amikor a belföldi szükséglet fedezése után kivitelre maradt 30,000 kocsis búza, illetve 24,000 kocsis liszt.

Amellett, hogy a fennálló kereskedelmi szerződések lehetetlenné tesznek minden liszt-kivitel és malomiparunk előtt elzárják a külföldi piacokat, még a lisztbeviteli vámtól is — amelyet az általános vámtarifáról szóló törvény 8 aranydinárban állapít meg — a felére redukálták és pedig ugyanakkor, amikor az említett törvény életbe lépett, vagyis 1925 közepén, úgyhogy így módon lehetővé vált a külföldi lisztnek hazánkba való behozatala, különösen határmenti vidékeinkre. Szerencsére az akkori minisztertanács határozatát a múlt év áprilisában a malomiparosok hosszas utánjárására hatályon kívül helyezték.

A malmok szövetségének évi jelentésében kifejezésre jut az a remény, hogy az új rezsimben rá kerül a sor a gazdasági kérdések megoldására, amelyek között van malomiparunk problémája is. Hisszük, hogy utat és módot találnak a malomtermékek s a búza kivitelének emelésére. Mindenesetre szükséges volna ellensúlyozni azt a szűkséges agrárpolitikát, amelyet már öt év óta sikeresen visznek kerengtül azok az

vel is, ő valósít meg. Ennek a banknak a vezetéséről valóban állítható, hogy az szakzerű és körültekintő, ez a magyarázata jó hírnevének és annak a tekintélynek, amelyet nemcsak a Vajdaság piacán, hanem országsherte is élvez. A bank erős pénzügyi helyzete folytán fennállásának 23-ik esztendejében eddigi sze-

rény és alkalmatlan helyiségéből május hó folyamán megfelelőbb hajlékba költözik. Az Iparbank új otthona által Noviszad városa egy époly komoly, mint tetszetős épülettel gyarapszik, maga az intézet pedig végre működéséhez méltó kerethez jut, amely a fejlődés után ismét egy lépéssel viszi előbbre.

részvényesek helyi intézménye, Önállóságunkat és lokális jellegünket szigorúan megőrizzük továbbra is, amiből teljes az egyetértés közöttünk és eme felfogásunkat tisztelőben tartó kipróbált barátaink között.

Részvények bevezetése a beogradi tőzsdén

Ugyanezen cél szolgálatában és intézetünk pozíciójához alkalmazkodva bevezettük Noviszadon már pár év óta jegyzett részvényünket a beogradi tőzsdén is. Papírunkban változatlanul élénk kereslet jelenkezik és árfolyama ennek folytán emelkedő irányzatú; a legutóbbi jegyzés szelvényvel együtt 162.50-165 dinár között mozog.

Tőkeemelés

Ehelyütt jelentjük, hogy múlt évi közgyűlésünk ama határozatát, mely szerint az alaptőke 12 millió dinárról 20 millióra felemlhető, a kereskedelemügyi miniszterium VI. 3492/1928. számú végzésével jóváhagyta. E művelet egészében való kereszttulvitelt egyelőre még nem tartjuk szükségesnek, ami nem zárja ki azt, hogy a részvénykiadás egy részletét rövid időn belül végre fogjuk hajtani.

Bácskai bankérdekltségek

Vidéki érdekltségeink számát az elmúlt évben két bácskai községben gyarapítottuk. Bačko Gradišten a több mint három évtizedes multtal rendelkező Bačkogradištei Takarékpénztár alapítójának 1 millió dinárra való felemlésében tettünk részt, Feketičen pedig kirendelést kérésítettünk, amelynek vezetésére közbeesülésben részesülő kipróbált szakembert, választmányába pedig tekintélyes polgárokat nyertünk meg. Ezen alapításaink eddigi működése a legszebb reményekre jogosít. Pa'ánkai affilációs intézetünk, a Privredna Banka is fejlődést mutat s az elmúlt évre az előző 6%-kal szemben 8% osztalékot fizet. Ugyanez a helyzet a Bačkopetrovoseloi Hitelevitelnél, amelynek jelentősen növekedő betétállományához képest nagyobb haszna is lévén, osztalékát 10-ről 12-re emelte fel.

Forgalom

Intézetünk elmúlt évi forgalma valamennyi üzletágunkban jelentősen emelkedett. Pénztári forgalmunk a három milliárdot 182 millióval meghaladta, összfor-galmunk pedig 1 milliárdon felüli emelkedéssel 11 milliárd 187 milliót tett ki.

Több mint hárommillió tiszta nyereség

Az 1928. évben elért tiszta nyereség 3,008.179 dinárt tesz ki az előző évi 2,858.000 dinárral szemben. E kielégítő eredményt 15 dináros osztalék változatlan fenntartása mellett ezuttal is a tartalékok lényeges gyarapítására kívánjuk felhasználni. Az osztalék gyanánt kifizetésre kerülő 1 millió 800 ezer dinárral szemben a tartalék és nyugdíjap dotációira 900 ezer dinárnai tekintélyes összeget óhajtunk fordítani, miáltal ezen erőforrásaink 7 millió 228 ezer dinárra, összes saját tőkeink pedig 19 1/4 millióra emelkednek.

Új banképület

Az elmúlt évnek részvényeseinket különösebben is érdeklő eseményei közül örömmel emeljük még ki, hogy intézetünk végleges elhelyezésének kérdését immár megoldottunk. Az örmény templom mellett új banképületünk maholnap készen várja beköltözésünket. Munkánkhoz most már tehát az eddigi szűk és célszerűtlen helyiségeknél megfelelőbb kerethez jutunk, s miként igénytelen külsőnk eddig sem akadályozott bennünket az előmenetelben, úgy reméljük, hogy változatlan kötelességérzettel áthatott működésünket új otthonunkban is siker fogja koronázni. És ha tisztelt közgyűlésünk osztja azt a felfogásunkat, hogy intézetünk további fejlődése nem csupán haszonra alakult vállalatnak magánügye, hanem egyuttal érdeke piacunk kereskedő osztályának s a Vajdaság minden gazdasági rétegének is, úgy új hajlékunkban sem fogjuk nélkülözni bizalmukat és támogatásukat.

*

Kétségtelen, hogy ennek a vezető pénztintézetnek a jelentése a bank részvényeseinek, betéteseinek s egyéb érdeklteinek körén túl is a legnagyobb figyelemre és érdeklődésre tarthat számot.

A noviszádi Kereskedelmi és Iparbank üzleti jelentése az elmúlt év közgazdasági helyzetéről

Április 11-ikén tartja a noviszádi Kereskedelmi és Iparbank ez évi közgyűlését. A közgyűlés elé a bank igazgatósága a következő jelentést terjeszti be, amely a Vajdaság egész közgazdasági életére rávilágít.

Az a szerves kapcsolat, amely a politikai és gazdasági élet jelenségei között mindenkor fennáll, kötelességünknek teszi, hogy ezidei beszámolómban első sorban ama nagyjelentőségű eseményre mutassunk rá, amely országunk politikai alakulásában röviddel ezelőtt bekövetkezett. A gazdasági körök által szinte lelkesedéssel fogadott legmagasabb elhatározás egyszerűen véget vetett a meddő pártviszályoknak, amelyek az ország gazdasági fejlődését kártekonban befolyásolták. **Az ország új rendjét kezdődően itéli meg a külföld is**, amelynek nincs kétsége az iránt, hogy kormányzatunk a munka óriási területén pozitív eredményeket fog felmutatni és a gazdasági életnek sokat hányatott hajóját a teljes konszolidáció révén fogja vezetni.

Általános helyzet

Az országos gazdasági életének fejlődését az előző évekkal összehasonlítva általában is inkább javulást tapasztalhatunk és **tulzdás az örökös csüggedőknek az az állítása, hogy nálunk pénzügyi helyzet, gazdasági válságnak több tünete jelentkeznék, mint másutt.** Utaink, közlekedési eszközeink javulnak, **az ország betétdöntőmánya emelkedőben, a tulajdonszűnőben van, a lakbér csökken, apad a csődök száma is.** A lelki épülésre és pihenésre különben szükséges, de tultergésbe ment ünnepek számát is korlátozzák, a belterjes gazdálkodás és gazdasági kultúra fejlődik, a gazdasági összhang hazánk és a szomszéd államok között előremenetelt mutat. Korántsem hiányoznak tehát biztató sugarak, amelyek a gazdasági élet mindennapi szűkeségébe megnyugtató fényt vetítenek.

A dinár stabilizációja

Az ország gazdasági erejét különös élelkséggel tanúsítja, hogy immár négy esztendeje idegen segítség nélkül is állandósítani tudtuk a hivatalosan még stabilizálatlan dinárt, amelyet 9.12-es árfolyamon szinten említésre sem méltó 1-1/2 cent-nyi elhajlással jegyeznek a nemzetközi pénzpiacra. **A dinár tehát valószíggel stabilabb akárhány arany valutánál is.** Komoly gazdasági tényezők ma már különben létegetlenné tartják, hogy Európa végképpen megelégette mindazokat az ingadozásokat, amelyeknek — akár frankról, akár márkáról vagy koronáról volt is szó — az elmúlt évtizedben ugyszólván az egész világ megadta az árát. Szabadon tehát e helyről is felvilágosítanunk a kételkedőket afelől, hogy **a valutazavarok évei immár visszavonhatatlanul lezártak.** Emlékeztetükbe idézzük ezeknek a mult tanulságait, amikor nemcsak a leromló pénzben, hanem a földvásárlásokon is vagyonok uszták el és érzékeny veszteséget szenvedtek számosan, akik dollárba, külföldi palotákba, vagy egyéb ugynevezett aranyértékbe fektették pénzüket.

Terméseredmény — termésértékesítés

Mennyivel kevesebb panasz nyilalnék az ország szejébe, mennyivel javított volna sokak helyzetén ezidén is, ha gazdáink az aratás után kialakult aránylag fényes árakkal megbarátkozva eladták volna feleslegeiket. Az idén a Vajdaság áldott földje oly buzímással ajándékozta meg az országot, amelyre még nem volt példa, de a spekulatív hajlandóság folytán, ami nálunk sajnos tömegjelenség, a legtöbben csak alkösve eszméltek arra, hogy kénytelenek vagyunk buzában, kondóban s egyéb terményeinkben a világi piaci árakhoz alkalmazkodni. Közben pedig a váltóra felvett kamatos pénz még egy «részt» visz el a gabonának 15%-al, a kornálnak pedig negyedére lecsökken értékéből. A buzában elért rekordtermés annál kevésbé lendített számottevően a gazdák helyzetén, mert kuzkorica már második esztendője alig termelt, ami kedvezőtlenül döntötte el a kereskedő- és iparososztálynak a termésre épített számvetését is.

Azt a nyomott hangulatot, amit a termés késoji értékesítése a köztudatba átvisz, a helyi piacon némileg enyhíti, hogy a szeremségi forgalomra oly fontos dunai hid az elmúlt év tavaszán átadatott rendeltetésének, de türelmetlenül várjuk még egy vasurigazgatóságunk, mint a tartományi székhelynek Noviszadra való áthelyezését, a kereskedelmi kamara által illetékes helyen sürgetett vajdasági postatakarékpénztári fiók létesítését, közraktár s a vámhitelevetével vámszadraktár felállítását és a küszbön álló népszámlálással kapcsolatban a stagnáló építkezés meg-

indulását, amelyek a helyi piac forgalmának fellendülését eredményeznék.

Ezután az objektív és tanulságos visszapillantás után áttér a jelentés a bank üzleti működésének ismertetésére és a következőket mondja.

*

Intézetünk elmúlt évi munkássága mérlegünkben tükröződik vissza. **A rlegünk vagyondalát 36 millióval emelkedéssel a 200 milliót meghaladja.** E tekintélyes szám nem leplez egyetlen beteg, vérszegény vállalatot sem, miután ügykörünkhöz nem tartozó vállalkozásoktól elvileg távolítottuk magunkat. Magába foglalja ellenben 98.2 millió, szigorú bírálatunkon megrostált váltótárcánkat és alacsony terhelési arányú jelzálogkölcseinket, melyeknek biztosabb kihelyezést pénzintézet nem kívánhat magának. De hogy ez utóbbi üzletágunk mobilitás tekintetében is megüti a legszigorúbb mértéket, azt a legjobban idevonatkozó statisztikánk igazolja. E szerint folvosítottunk az 1925. 26. és 27. esztendőben 59.8 millió dinárnai bekebelezett kölcsönt, melyre a kihelyezést követő három év folyamán 37 millió dinár — több mint 60%-os — visszafizetés eszközöltetett. Az 1928. évben 693 félnek további 38.2 milliónyi jelzálogkölcseket nyújtottunk (átlag 55.000 dinárt tételenként), amivel szemben 239 visszautasított kölcsönkérvény összege 45.3 milliót tett ki.

Építkezési kölcsönök

Noviszad város fejlesztésének szempontjából ügyfeleinknek építkezési kölcsönök iránti igényeit iparkodtunk a biztonság keretein belül kielégíteni. E réven teljesítettük ama különleges szociális feladatunkat, hogy közvetve minél több dolgozó kéznek teremtsünk munkaalkalmat, amiben még egy-két helyi intézet halad velünk karöltve.

Visszszámítolási üzletág, vidéki pénztintézetek

Hasonlóképpen kötelességünknek tartottuk, hogy a Vajdaság kisebb, önálló pénztintézeit, gazdasági kultúránk eme fontos tényezőit jelentős visszszámítolási hitelekkel támogassuk. Ezeknek az intézeteknek ügyvitelére betekintést nyerve, meggyőződést szerzhettünk a vidéki bankok szinte kivétel nélkül becsületes gazdálkodásáról. Hitelmegszavazásaikat óvatosság jellemzi, mobilitásuk felér a nagybankokéval is. Kedvező tapasztalatainkon nem változtat egy adatai pénzintézetünk mostanában történt összeomlása sem. E bankkal — amelynek sorsát visszaélések pecsételték meg — **tudatosan nem léptünk összeköttetésbe,** bizonyosságul annak, hogy a hitelek megállapításánál csakis komoly vezetési intézeteket veszünk figyelembe.

Mi magunk reeszkompitálre az elmúlt évben sem voltunk rántatva és így egész váltóállományunk tárcánkban fekszik.

Betét

A bankoknak a betétekért folytatott éles versenyedacára ügyfeleinknek velünk szemben való magatartásában változást legfeljebb annyiban észlelünk, hogy **hőnségünk az eddigénél is fokozottabban b'zik bankunk veze ésében és vezetőiben,** akik közülük valók, akik között él és akiknek működését ekkent állandóan szemmel kísérheti. A közvélemény pártatlan bírő. Ez itelt meg nekünk az elmúlt évre 14 millió dináros, azaz olyan betétszaporulatot, aminőt más vajdasági pénztintézet nem mutathat fel a tőkeképződésre építéssel alkalmatlan 1928-as esztendőben. Pedig mi a betétyűjtés terén csak ahhoz az eszközhöz folyamodunk, hogy állandóan figyelmünkkel kísérjük a viszonyok változását, környezetünk vagyoni helyzetét, addóink gazdálkodását és ekként a piac ütőerén tartva kezünket, meglepetések ellen vértelve kezeljük a reánk bizott idegen pénzeket.

Külföldi hitelek

Mérlegünk teheroldalán 113.8 millió betétállományunk mellett legjelentősebb számadat a külföldi hitelek 49.7 milliónyi tetele. Hogy a külföldi tőkére ráutalt hazai piacnak erőnkhez képest mi is szerzünk barátokat, az kiváltképpen bankosportunk érdeme, amely maga is hízóomteljesen bocsát komoly hitelösszegeket rendelkezésünkre. E valutahiteleket ma már nemcsak ipari és kereskedelmi vállalatok veszik tőlünk igénybe, hanem kedvezőbb kamatfeltételeink folytán mindjohban megbarátkozik a gazda is a font és dollár kölcsönökkel. Ilyenmü rövidlejáratu jelzálogkötveéseink dinárra átszámított összege ezidőszert 11 milliót tesz ki.

A mögöttünk álló pénzcsoport értékes támogatását elismerve ezuttal is kiemeljük, hogy bankunk **nem hazai cégér alatt működő idegen vállalat,** hanem itteni

Első Dunagőzhajózási Társaság
Bajor Lloyd Hajózási Részvénytársaság
Csehszlovák Dunahajózási Részvénytársaság
Dé'német Dunagőzhajózási Társaság
Kontinentális Mohajózási R. T.
Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T.

A fentnevezett hajózási társaságok folyó évi április hó 10-étől fogva az áruforgalmat (darabáru és kocsirakományok) az összes már nyitott viszonylatokban teljesen menetrend szerint fogják lebonyolítani.

**Építetők
figyelmébe!****Kész ajtók
és ablakok**
azonnali leszállásra
kaphatók.Megrendeéseket úgy
hegyben és vidékre
méret és ra'z szerint
vállaljuk részleteire is**Mihály István**
asztalosSubotica, Zlatarićeva 22
(A tűzoltókaputanya közelében)**Precíz gépmunkás aszta-**
los-segédet és fizetékkel
ta oncot felveszek**Vendéglő**Kamenčan (Szrem), jól be-
vezetett, két terasszal a Dunára,
12 mellékkelhelyiséggel**eladó**azonnal és nagyon olcsón házzal
együtt „MORÉ”-figyelő, No-
visad, Hotel „Sloboda”. Ugyan-
ott nagy választék telkekben,
házakban, villákban, szőlőkben,
lakásokban, usztelekben,
stb. 3639**ÖNÁLLÓ LEVELEZŐ**német-horvát nyelvtudással,
aki gyorsírásban is jártas
azonnalra keresetlikKönyvelésben jártasok
előnyben részesülnekAjánlatokat „Levelező”
jelige alatt a noviszádi
kiadóhivatal továbbítOlcsó, de jó javítást, kész
és rendelt cipőket csak a**gyorstalpaló**KCS-1
Poštanska ulica 4.
LUSPAI**Nemesített tengeri vetőmag
70% csiraképeség garantálva!**A tavalyi velikakikindai mezőgazdasági kiállításon első díjjal kitüntetve.
Csirázási energiája a megismételt kísérleteknél kitünőnek bizonyult:

3×24 óra alatt kikelt,

6×24 óra alatt 10 cm. magas, két levéllel bíró növények fejlődtek. Eme

ritka, jótulajdonságánál fogva kiválóan alkalmas megkésített vetésre is.

A szem és csutka aránya válogatás nélkül kotárka átlagban

100 kg. csöves tengeriből 14 kg. csutka, 86 kg. szem.

Kissé válogatva: 100 " " " 13 " " 87 " "

Élesen válogatva: 100 " " " 11.5 " " 88.5 " "

Kapható, míg a készlet tart, csöves állapotban, gondosan válogatva, a cső
mindkét vége baltával lecsapva, új zsákokba csomagolva, ab vasut Vel.-Kikinda,
100 kg.-ként 600 dinárért.**Telbisz Artur és Károly okleveles gazdák gazdaságában**

Velikakikindán

KöszönetnyilvánításA „PHÖNIX” biztosító társaság, Wien, S. H. S. igazgatóságánál
Beograd, volt biztosítva megboldogult férjem, Nikola Škrgić kereskedő,
Indjija**50.000 dinárra**Férjem halála után a „PHÖNIX” biztosító társaság azonnal folyó-
sította az egész biztosítási összeget, 50.000 dinárt.A „PHÖNIX” biztosító társaság ezen előzékenysége arra készítet-
tett, hogy ezuton fejezzem ki teljes megelégedésemet és köszönetemet,
s hogy mindenkinek ajánljam, ki családját, magát vagy tőkéjét biztosí-
tani akarja, forduljon a wieni „PHÖNIX” biztosító társaság igazgatóságá-
hoz S. H. S. királyság részére, Beograd.

Beograd, 1929 március hó

*Özv. Škrgić Irén*ארטור וקרול
Megbízható orth. köcsér**HUSVÉTI**

Szilva

Csokoládé

Cukor

és az összes fűszerárak
kaphatók**Julije Lebovičnál**

Subotica 3300

Kragujevačka ulica 4.

Préselt**szénát**szállít vagon-
tételekben**Sulyok Iván**

OSIJEK,

Gundulićeva ulica 15

Dughagyma

kerék és hosszukás

legolcsóbb napi áron kapható

Rudolf Ehrenfreund i Sin

Osijek I

Telefon 2-10. Táviratcim: Rndsin

Tisztelettel van szeron-
csém tudatni, hogy**gémhelyemet és**
fémöntődémeta Temerini utcából, ujon-
nan épült saját épüle-
tembe a Kozovska utcába
(a gázgyár mellett) he-
lyeztem át, ahol munká-
mat újra megkezdtem.
Kérem a nagybecsült
rendelőimet, hogy engem
továbbra is bizalommal
felérteni sziveskedjenek
és igyekezni fogom min-
den tekintetben megelé-
gedésüket kiérdemélni
ugy munkámmal mint
szolid áráimmal
Tisztelettel

Bugarski István Novisad

Ha átnéziruhatárát, háztartását, egész bizonyosan
hiányozni fog a jó toalettszappan, a könnyű
nyári harisnya, kávékészlet, fehérnemű,
valamennyi ismert és népszerű gram-
mofónlemez, vagy akár melyik más köz-
szükségleti cikk. Egész bizonyosan szeret-
ne egy olyan szép etaminruhát is, amelyet
itt a képen láthat és amelyet nálunk min-
den elképzelhető divatszínben 240 dinárért
kap. Kidolgozás pontosan mérték szerint
24 óra alatt.

Mindezt

egyetlen egy megrendelésselmegszerezheti áruházunkban, amely eze-
ket a cikkeket különleges jó minőségben,
szigorúan szabott árakon szállítja és azon-
kívül a meg nem felelő áruért a vásárlási
összeget azonnal visszafizetjük.Kérje legújabb katalógusunk, a »Ta-
vaszi divat» díjtalan megküldését, amely
alapján rendelését haladéktalanul felad-
hatja. Mindegyik áruosztályunk tapasztalt
és nagy gyakorlattal rendelkező szakem-
berek vezetése alatt áll, úgy hogy Ön bi-
zonyos lehet abban, hogy minden általunk
szállított darab a hozzáfűzött reményeket
teljesen kielégíti.*Maister i Ojler*

Zagreb

Jugoszlávia legnagyobb áru- és szét-
küldési áruháza

3641

Eternit-

A szabadalmazott

pala-eladás, ugyszintén minden mé-
retű fűrészelt és faragott épületfa,
deszka, lécs és cserép, mind első-
rendű minőségben, a legolcsóbb
napi áron kapható. Kérjen ajánlatot**Dohány Zoltán fakereskedő**

Telefon 3-65 Szubotica Telefon 3-65

Komlózsineg
árainkat mélyen leszállítottuk!**SCHIFF ABRAHÁM, NOVISAD**zsák-, zsineg- és ponyvanagykereskedő — zsák- és ponyvakölesüző
Telefon: 2403. Teleg.: Jutešif. Fiók: BEOGRAD-SAVA. Kérjen ajánlatot!

NYILT-TÉR

Opštinsko Poglavarstvo u Pačiru,

Broj 1532/1929.

Oglas

Poglavarstvo opštine u Pačiru stavlja do znanja građanstvu, da je prema odobrenju gospodina Ministra Trgovine i Industrije pod brojem 7394. od 2. aprila 1929. godine a shodno odobrenju gospodina Velikog Župana Bačke Oblasti pod br. 10299. od 4. aprila 1929. godine, odobren redovan svakogodišnji stočni i trgovinski vašar u opštini Pačiru, koji će se održavati svake godine na Pravoslavni Djurdjev-dan, 23. aprila, odnosno 6. maja po Državnom kalendaru. O ovome se izveštava građanstvo znanja radi. U Pačiru, 8. aprila 1929. godine.

3636 Opštinsko Poglavarstvo.

POGLAVARSTVO OPŠTINE ST. VRBAS.

Broj 849/1929.

Ofertalna dražba

Opština St. Vrbas ovime raspisuje ofertalnu dražbu za bušenje jednog arteskog bunara.

Oferti se mogu predati u zapečaćenom kuvertu sa oznakom »Ponuda za bušenje arteskog bunara« taksirano sa 100 dinara do 27. aprila 1929. god. u 8 sati pre podne kod opštinskog poglavarstva u St. Vrbasu.

Oferti koji nebudu propisno istavljeni i ne budu u datom roku predati, neće se uzimati u obzir.

Uslovi se mogu videti u kancelariji opšt. beležnika za vreme zvaničnih časova.

U St. Vrbasu, 6. aprila 1929. god.

Žitko Stelanović, Karlo Kilec, beležnik. 3535 knez.

Raczkó Testvérek martonos-tanyai motoros darálóját megvettem. Felhívom az esetleges hitelzőket, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsék be, mert a későbbi bejelentéseket nem veszem figyelembe.

Martonos, 1929. április 7. Demus Mihály 3533

Viszonteladók figyelmébe

Elsőrendű saját gyártmányu

téli szalámi

Korhac

összes üzleteiben

kg.-ként 60 din.-ért kapható

Vidéki megrendelések után-vét mellett eszközölteknék!

20 kg. vételnél a cég postaköltséget nem számít

Oglas

Zanatljiško Uduženje u Srbobranu izdavače u nedelju 21. aprila t. g. u 2 sata po podne na licu mesta na javnoj dražbi

svoju gostionu sa nameštajem

u zakup na tri godine, počev od 16. maja 1929. god. Udruženje zadržava sebi pravo, kome će izdati gostionu bez obzira na ponudjeniu svotu.

Uslovi se mogu videti svakog ponedeljnika u zvanju Udruženja od 6 do 8 sati u veče.

Iz sednice Uprave od 1-IV. 1929.

3596

Predsedništvo.

Cséplőgéptulajdonosok!

Nem kell új dobkosár, nincs kosárjavítás, de többteljesítmény és üzemköltségmentesítések, ha

szab. dobkosár-betétleceinket felszereli

Kérjen prospektust, ajánlatot!

Bárdos és Brachfeld, Novisad

VÁNDOR A NAGY UTON

VIDOR IMRE REGÉNYE

De aki moroc bizakodó szemébe nézett, gondolhatta, hogy ez nem merő ábránd.

— Hát te hogy állsz? — kérdezte most ő Sándor.

— Az államszámviteli vizsgára készülök. Ha leteszem, kineveznek. Akkor aztán meglátom. Majd elvállalok.

A szobalány jött be.

— Tessék befáradni!

— Átmegyünk egy eszébe téára — szóló Mörice.

Sándor szabódott.

— Nem leszek alkalmatlan? A világot se szeretnék zavarni...

— Ugyan ne affektálj! Csak nem sérted meg a rokonaimat!

Az előszobán át az ebédlőbe mentek. Fényes berendezés. Jóízűs által tompított polgári fényűzés. Sándor nagy zavarban volt. Ó Mörice rokonait — az otthoniak mintájára — egyszerű szegény zsidóasszonyoknak hitte. Hiszen ezek gazdagok! Uri hölgyek! Meglepetésében alig tudott magához térni. Egy idősebb hölgy és egy fiatal tizenhat éves leány volt a szobában. Az idős nő Rosenblüh D.-né sógorúja. Egy ügyvéd özvegye, aki gyermektelenül, de elég tekintélyes készpénzzel maradt vissza és ide költözött, hogy a háztartásra és különösen a kislány nevelésére figyeljen fel, mert az anyját az üzlet teljesen lefoglalta.

Mörice bemutatatta Sándort. Olyan nyájasan, finom, halk hangon szóltak hozzá, hogy Sándor zavara teljesen elmúlt. Teáztak finom eszékéből. Apró süteményt ettek gyönyörű metszett füveglapokról, amiket ezüst angyalkák tartottak — gyakran igen fárasztó helyzetben — magasra. Sáríka megmutatta a könyvtárát Sándornak. Minden könyv egyforma kötésben. Sándor valami ismeretlen melegséget érzett a szívében. —

Ime — gondolta — ilyen az igazi, a nyájas, szép családi otthon, amiről olvasott már, de amiben neki sohasem volt része.

És Mörice is mintha itt más volna. Eddig mindig csak úgy félvállról vette, kissé le is nézte. Most alig győzte bámulni. Memyire beleilleszkedett ebbe a környezetbe! Kedves, finom fiatalember. Meggondoltan, okosan beszél. Udvariasan, szinte előkelően viselkedik.

— Csodálatos — gondolja Sándor. — Pedig szintén odavaló, ahonnan én. A külvárosi poshadtvizű árok mellől. A Kraut bácsi fia!

Most özv. Rosenblüh D.-né is megérkezett. Ő lent vacsorázik az üzletben és csak zárás után jöhet fel. A társaság átment a szalomba. Sáríka a zongorához ült. Sándorhoz fordult.

— Milyen zenét szeret? Klasszikusat, vagy könnyűt?

Sándor elpirult. Mit tudott ő zenéhez? Otthon a házban egy asztalos harmonikázott és egy cipészsegéd okarinázott. Ez volt ifjusága zenéje. Mörice kiségitette. Közbeszólt

— Játsszál Sáríka abból az új operettből. A Királyfogásból.

Sáríka nevetett.

— Borzasztó ez a Mörice! Semmi érzéke a komoly zenéhez. Azt mondja, unalmas. Hát játsszam?

És már játszotta. Halk kedves hangon dudolta: »A szökés párosan ó mi édes, ó mi szép!«

Sándor úgy ült, mintha megbívték volna. Nézte az éneklő leányt, finom, most kissé kipirult arcát. Koszoruba font gesztenyebarna haját. Meglepetésében alig tudott magához térni. Egy idősebb hölgy és egy fiatal tizenhat éves leány volt a szobában. Az idős nő Rosenblüh D.-né sógorúja. Egy ügyvéd özvegye, aki gyermektelenül, de elég tekintélyes készpénzzel maradt vissza és ide költözött, hogy a háztartásra és különösen a kislány nevelésére figyeljen fel, mert az anyját az üzlet teljesen lefoglalta.

Mikor elbucszott — máskorra is meghívták — az uton sokat gondolkodott. Volt ideje a Terézvárostól Budáig.

— Milyen szerencsés ez a Mörice! Milyen simán, akadályok nélkül alakul ki az ő utja. És ha

elvégi az egyetemet — ő nyugodtan tanulhat — elveszi majd, biztosan elveszi a bájos Sáríkat és boldog lesz, biztosan boldog lesz és ez is biztos, gazdag, híres orvos lesz.

Nem irigyli. Nem. De mégis fáj neki. Nem a Mörice boldogsága. Az fáj, hogy mindenkinek van valakije, akire támaszkodhatik, aki segít. Mindenkinek van valamije, amire építhet. Csak neki nincs. Senkije és semmije. Sőt! Ráakarnak támaszkodni. Tőle várnak segítséget. Rá építenek.

De nem baj! Minél több terhet raknak rá, annál magasabbra fog nőni! És felemelte a fejét. Nagy, erős, biztos lépésekkel ment át a Lánchídon

*

Februárban — a fél nem akart meghalni — Sándor levelet kapott hazulról. Apja írta nagy kusza sorokban, hogy rögtön jöjjön haza, mert az anyja nagybeteg. Még aznap este vonatra ült. Egész éjjel utazott. Egész éjjel nem tudott aludni.

... Megy haza. A kis városba. Ahonnan anyja reménytel indult el. Vajon mi várja otthon? Hogy így haza hívták, baj lehet. Talán... Anyja eszdes, bus, hecsent arcára gondol. Azután szegénynek az élete sorjára. Volt-e valaha is boldog? Mióta emlékszik, csupa szenvedés, nélkülözés, nyomor volt az élete.

Forró könny égette a szemét. És könnyre könny következett. Sokáig sirt a szűk, sötét, rossz levegőjű vasuti fiúkében, ahol két utitársa horkolva aludt.

Megvirradt. A száguldó vonatról nézte a kelő napot, ahogy bitorarany fényárvával színezte a lilapáris téli eget. És a vonat prüszkölve, fujva, hasztalan lázadózza a fék nyomása ellen befutott a régi ismert állomásra. Leszált. Körülnézett, hogy várja-e valaki.

Töpörödött, fehérszakállas öreg ember sietett — kissé bicegve — feléje. Az apja. Jég hideg kéz markolt a szívébe. Hogyan lett az izmos, vállas, magas munkából ilyen összetört nyomorék? Ilyen koldus? Mi történt itt másfél év alatt?

(Folyt. köv.)

Hulladék tüzfát vagóntételekben

szállít előnyös ár mellett Vujkovic J. és Társa cég Subotica, Jukićeva ulica 41. — Telefon 6-69 sz.

VUKOVICS GERŐ uri divatruháza
Subotica, főtér

P. & C. Habig, Borsalino és Gyukies-
váltásuk az összes uri divatokkében. A kassói szezon alkalmából mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás

EGYSZERŰ ÉS STYL. BUTOR
ÉDER KÁLMÁN BUTORCSARNOKÁBAN
SUBOTICA, Vilsonova ul. 40. — Te. 6-82.

Suboticán a volt
Eisler és Sipos fatelep
egészben vagy részben kiadó, vagy
szabadkézből eladó
Kiválóan alkalmas mindenféle ipari,
kereskedelmi vagy gyárszállatnak.
Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt:
Általános Hitelbank R. T.
Szénosztályánál: Eisler Zsigmond

Megnősülne

40 éves, róm. kath. vallású, beogradi
vállalkozó. Saját készpénzvagyona fél-
millió dinár. Feleségül venne oly 26-
32 éves hajadont, elvált vagy gyer-
mektelen özvegyet, akinek 3-400 000
dinár hozománya van. Vallás mellékes.
Teljes cím leveleket kettős boríték-
ban a következő címre kérek: Miroslav
Nikolić, advokat, Beograd, Terazija 14

Értesitem a tisztelt vevőközönséget, hogy
megérkeztek tavaszi és nyári szövét-
ujdonságaim. — Vételkötelezettség nélkül
tessék raktáramat megtekinteni.

Tisztelettel

KUNSTLER ERNO
angol uri szabó Subotica, Sokolska ulica 4.

Mirko Steiner i Sinovi
NOVISAD, VELIKI LIMAN 3121
GŐZFÜRÉSZ
és
LÁDAGYÁR
Nagy raktár mindenféle épületanyagokból
Nagyban. Az elismert Kicsinyben.
BELISTYEI PARKETTA
Tel. 23-60. egyedárusítója Postafiók 28

SZŐLŐVESSZÓ!
Porbujtásos gyökeres
RIZLINGI KÖVIDINKA SZARANKA & ARANKA } darabja 1-50 dinár
Egyenként két szedés telire csakmértben
levertémi, teljesen fagymentes
Sima
KÖVIDINKA SZARANKA & NEMES KADARKA } drb.-ja 20 para
Sima, lugasnak való
PIROS KECSKEZEVŐ FEHÉR NYÁRI CSEMÉGEFAJOK } darabja 1- dinár
Megrendelhető:
Ingusz Testvérek szőlőgazdaságából
Posta: PALIĆ—ŠUPLJAK
Előlegül 25-50 mássalék beküldendő, a hátralévő összeg pedig
utánváltással lesz elszámolva

VILÁGMÁRKAI

Vojvodina és szerémségi képviselő
„ALTERNO“
MŰSZAKI VÁLLALAT
VEL. BEČKEREK NOVISAD
Aleksandrova ul. 10. Kr. Petra ul. 26
Telefon: 110. Telefon: 24-14.
Kedvező részletfizetési feltételek

Garantirano čist
Schweinfurter Zeleni
N° 1922 1/2 Kg.
KEMIKALIJA NOVISAD,
SLJUKINA ULICA 7 3240

Komoly intellem a kereskedő urakhoz!

Teljesen árúképtelen, hogy nem engedélyezett, nem védjegyzett, vagy hamisított „SCHWEINFURTI ZÖLD-DET“ vegyenc raktára és kellemtelenségeknek tevék ki magukat.
Az általunk forgalomba kerülő „Aeroplan“ védjegyből „SCHWEINFURTI ZÖLD“ 3152. sz. alatt van védjegyzve és 22746/28. sz. alatt a Földmiveltügyi Miniszter által engedélyezve.

Zöldpornál a biztos hatás titka:

„Aeroplan“ márka!

Építetők és cementárúkészítők figyelmébe!

Bácskai Cementárugyár r. t.
Subotica

Gyárt: Egy és több színű cement- és mozaiklapokat, drótbetétes és csömösölt cementcsöveket;
Elvállal: minden nemű műkö-, vasbeton- és betonmunkákat;
Raktáron tart: mindennemű építési anyagokat, u. m.: kőport, dunai homokot, folyam-kavicot, — elszigetelő lemezt és folyadékot, továbbá működőhöz leher, piros és fekete márvány-szemcséket, darabos és oltott meszet, Heraklit választfal lemezket, chamotte téglát és habarcsot
Költségvetéssel és mintával díjmentesen szolgál 3856

A pančevói piscon, 25 év óta fennálló

vaskereskedés
üzlethelyiséggel vagy anélkül
eladó
Bővebbet a PANČEVOI NEPBANK-nál, Pančevo

TÉGLA
különböző minőségben, — telepünkön, vagy bármelyik itteni gyárban átvéve
jutányos árban kapható
Varga és Racsmány fakereskedőknél
Subotica—Aleksandrovo. — Telefon 8-27 és 8-28

Mielőtt
szőlőoltványt
vásárol, tekintse meg személyesen szőlőoltvány-telepemet, hol a legújabb előzetesülj olványo-
kat, amerikai vadslajgra olva
jutányos árban szerezheti be
Sévar László
mintaszőlő- és szőlőoltványtelep
Petrovaradin, Bakačeva ulica 523.
Ugy az slajny, mint a faj tisztaságáért teljes
garanciát vállalok 1238

Szőlőkaró
szavacolt egészséges és hibamentes, tölgy-
fából, 160 cm. hosszú, minden mennyiségben
kapható. Azonnal szállítunk azonkívül
burgonyát is
SIMO S. WEISS, OSIJEK I.

ארטו כשר של פפרי
PAPRIKA
szuboticai orth. főrabbi Deutsch Mózes ur felügyelete
 alatt. Aronkivül **cukor, szilva, csokoládé,**
bor, stb. kizárólag
Sugár Manó cégnél, Subotica
Telefon 47

Malomtulajdonosok figyelmébe!
SZÁLLITUNK »Gebrüder Bühler A. G. Uzwü«
svájci gyártmányu minden modera malom-
gépet.
VÁLLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gé-
pek átszerelését.
KÉSZITÜNK saját műhelyünkben minden min-
táru elevátort, csigákat, exhaustorokat, kö-
burkolatokat, filtereket, stb.
Eppler és Mihók malomszerelők
Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22 2459

Építkezők figyelmébe!
Mielőtt üvegezést végeztet, kérjen tö-
lem árajánlatot! Üvegezést négyzet-
méterenkint valódi belga üvegből leg-
olcsóbb napl áron végezk
Kész ajtók és ablakok állandó raktára
WANDMANN üveges, Subotica
Zrinjski trg 2 1877

Saját termésű
ארטו כשר של פפרי
kitünő rizlingi és siller bor valamint
törköly pálinka a legjutányosabban kapható
LIPKOVITS MORNÁL SUBOTICA
TELEFONSZÁM 1 348. 2844

SLAVEKS FURNIROKAT
legjutányosabban szerezheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél
LUDWIG HUBERTI SIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

Telefon: 1-34 Szabadalmazott Telefon: 1-34
jégszekrényeink árait leszállítottuk!
Mielőtt jégszekrényt vásárol, kérjen árjegyzéket és ajánlatot
BRAĆA GOLDNER jégszekrény-, fabutor **SUBOTICA** Jugovića
és rézarugyártól **Subotica** ulica 20

A legjobb sportkerékpár

Alexon

Vezérképviseelő: **D. Pechmajou & Cie**
Zemun

Húsz évvel megfiatalítja

mert visszaadja a haj eredeti színét a férfifej-védőleges hajregenerátor. Abszolút ártalmatlan, mert mérgező és ólommentes. Kapható minden drogeriában, gyógy- és illatszertárban. Ahol még nincs, 40 DINÁR beküldése ellenében franco szállít 2 üveggel a jogoszláviai **BALLA-DROGÉRIA, Vel. Bečkorak** főképviseletétől.

BURGONYAT
étkező, Voltman, rózsá és fehéret
vagontételben és kisebb mennyiségben
Telefon 155 legolcsóbban szállít Telefon 155
Kuntner Jakab Sombor

KINTORNA

Feleség: Miért jöttél olyan későn haza?
Férj: Hazakísértem két cimborámat és azután nem akadt már senki, aki engem kísért volna haza.

*

A gazda ráförmed az új béresre:
— Miért jössz ilyen későn haza a szántásból? Már első nap így kezded a szolgálatot?
— Ne tessék haragudni, gazduram, de az ut roppant kemény volt hazáig, alig bírtam az ekét hazahozni.

*

A nagysága megkérdezi a szobalánytól:
— Kivel csókolóztott maga tegnap este a kertben, Mari? A rendőrrel vagy a postással?
— Az attól függ, hogy nyolc órákor tetszett-e látni vagy negyed kilenckor?

*

A kis Laci megkérdezi az édesanyját:
— Fáradt vagy, mama?
— Olyan fáradt vagyok, hogy a kezemet se tudom megmozdítani.
— Akkor elmondhatom, hogy délelőtt elvettem a kamrából egy üveg befőttet és megettem.

*

20 ÉVES GYAKORLATI TAPASZTALAT BIZONYÍTTJA

„BIBER”
A LEGJOBB BIZTOSÍTHATÓ SZIGETELŐANYAG FALNEDVESSÉG TALAJVIZ, SALÉTROM SAVAK ELLEN!
BIBER WERKE
REPRÄSENTANZ: SUBOTICA
I. Sokolska 6. Telefon 868.

Kérjen ajánlatot **mész, cement és építkezési anyagokról**
különböző minőségűeket a legolcsóbb áron. Szállítás díjtalan!
SIPOS SANDOR SUBOTICA
I. Sokolska 6. — Telefon 868.

LEVELEZÉS

Anyi ember él a világon, miért érzem én mégis egyedül magamat? Komoly fiúk szép leveleikkel, esetleg felvidíthatnak. Jelige Idealista lény a novisadi kiadóhivatalhoz. 3680

Nem sablonok, hanem külön egyéni ízlés szerint készülnek **Brauchler** butorai. Subotica. Halpiac. 411

HÁZASSÁG

Férjhezmenne 54 éves gyermektelen ipáros özvegye 6 lánca föld, ház és 20.000 dinár készpénzhozománnyal nyugdíjas vasúthoz, tisztviselőhöz vagy mozdonyvezetőhöz. Leveleket Molnár könyvkereskedésbe Senta kérék. 3634

Megköszölné középkori, jó módú, izr. önálló kereskedő. Közveitök díjaztatnak. Cim: Weiszbergerné. Subotica, Palmotičeva 79. 8525

FOGLALKOZÁS

Jogvégezt egyén magyar-német nyelvismerettel szerény feltétellel irodai állást keres. Cim a kiadóban. 3620

Vízgázolt stabilgépész, aki a motorok kezelésében is járatos, mielőbbi belépésre állást keres. Cim: Dobó János, Sztara Kanjizsa, Aranya Jovana ulica 9. 3648

Borbélysegéd április 15-i belépésre állást keres. Dániel Heinrich, Sekiő.

Műfordítók figyelmébe. Az angol és francia irodalom remekei csak részben vannak magyar és szerb-horvát nyelvre lefordítva, mely állítás vica-versa is áll, miérett fordítási munkánál szolgálataimat a vállalkozók figyelmébe ajánlom. Budapestben ezidőszerint készül Habelais, Diderot, prof Mirabeau műkíneseinek fordítása, ezek végeztével kerülne sor az angol Laurence Sterne, Bret Harthe és Rider Haggard műveire. A magyar irodalomnak még tömeges gyönyөг akadna, mely angolra, franciára, szerbire fordítva anyagi sikert biztosítana a fordítónak. Viszont például a »Brak male Ra« helyes fordításban Parisban, vagy Newyorkban kelte ne fuoret. Az eszme iránt érdeklődök forduljanak »Igaz Amanuensis« jelige alatt a kiadóhivatalhoz. 3671

Kosárfonósegédek kismunkára azonnal felvételtnek. Stieglér Boldizsár, Ada. 3401

Ügyes helyi aquisitort keres helybéli cég. Ajánlatokat »Megbízható« jeligére a kiadóba kér. 3611

Hivatalnoknő, az irodai munka minden ágában többéves gyakorlattal, állást keres. Ajánlatokat »Szerb-magyar« jeligére a kiadóba kér. 3622

Borbélysegéd, fiatal azonnal belépést. Weimann József borbélymester, Odzaci. 3667

Molnárinas jobb fiu vagy molnársegéd azonnal felvételtik. Sebők, Kutovi, posta Bare, Szlávonía. 3668

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasgobtatás és elmozdítás költségeon számít. Legkisebb apróhirdetés ára 30 dinár. Csak felblyegzett jeligé leveleket továbbítunk! Kérdezőkérőközvetítésen váromblyegző mellékeléssel.

Vendéglőmbé mielőbbi belépésre keresek liesno prázvos bérlőt némi kaucióval. Bálysz Sándor, Srbobran. 3669

Paprika-manipulánsnőt hosszabb gyakorlattal keresünk. »Gajret«, Zemun, Pašić trg 5. 3665

Házmesternő felvételtik. Brozova ul. 4. 3621

Szakképzett molnárt, aki a csere-, valamint a vámoslőrlésben teljes jártassággal bír, azonnali belépésre keres Gözmalom, Branjin Vrh (Baranja). 3632

Kárpitosüzem, amely Suboticán és környékén vevőkörrel rendelkezik, szakembert kevés tőkével társnak keres »Biztos jövő« jeligés leveleket a kiadó továbbít. 3602

Deutsches Fränlein, intelligenzent, gesetz, wird zu 2 Kindern (2 und 4 Jahre alt) gesucht. Offerte mit Zeugnissabschriften und Gehaltsansprüche an die Novisader Administration diese Blattes erbelten. 3638

Szalagfűrészhöz értő kovácsbognárt felvesz Herzog László, Subotica. 3458

Házvezetőnőnek elmenne idősebb urinő, ért főzéshez, gazdálkodáshoz, baromfitenyésztéshez és kézimunkához. Megkereséseket »Rendszerető« jeligére a kiadóba kér. 3587

Fa-szobrászsegéd, azonnali alkalmazást nyerhet. Közepes erő megkívánatik. Rigó Antal, Dunavska 26. 3687

Intelligens házvezetőnőt, aki a főzést is vállalja, keres szuboticei uri család. Ajánlatokat, az eddigi működés megjelölésével, esetleg fényképpel »Nyugodt otthon« jeligére a kiadóba kérék. 3612

Szorgalmas, komoly nő bármilyen állandó alkalmazást keres háztartásban, gyárban, vagy hasonló helyen. Szegedinőev Lázárné, VII., Novosadska ulica 18. 3613

Közvetítjük a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés), líčno i mesno pravo sth). Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 2349

Magister pharm. szerb, magyar, német nyelvtudással kondíciók keres május 1-re. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér. 3554

Irodaszolgái, bankszolgái, pénzeszedői, vagy más hasonló állást keresek, esetleg vidékre is. Marjanusics Antal, Subotica, II. Masarikova ul. 52. 3555

Fiatal mechanikus-segéd azonnali belépésre állást keres. Szabó Ferenc, Bezdán, Kulut utca. 3540

Erfahrenes Kinderfräulein wird zu einem 10-Monate und einem 4-jährigen Mädchen gesucht. Offerte mit Zeugnissabschriften und Fotografie sind an Frau Inure Bodrog, Bačka Topola zu richten. 3428

C-8 HP motorhoz való szivattyú motorátor 1200 dínárért eladó. Tóth Lajos, Mali Idjos. 3745

Eladó kitűnő állapotban lévő kofferirogóp. Cim: Radio Reklam Jugoslavija, Pašičeva 7. 3677

Eladó két szekrény, szőnyeg, éjjeliszekrényvel, ólószobafal. Kubačeva ulica 2. 3678

Eladó
vasgerenda, vasúti sínnek, centrifuga, centrifugák szivattyúk, spirítuszgyári felszerelési tárgyak, 4, 5, 6, 8 collos csövek, gőz- és vízvezetők, kazánlemezek, járó- és szjkekerek, transzmissziók és mindenemű kovácsolni való vas.
Veszék mind a mennyiségben ócska kovácsolt és öntött vasat, csontot, rongyot, új szövethulladékokat a legmagasabb napi árban. Donáth Lipót, Subotica, VII., Cara Lazara ul. 29. 3654

Előszólynak legjobb a Maklura (vadnarancs) egy-éves 1 dinár, 2 éves 2 dinár, 3 éves 3 dinár. Magról nevelt akác sorfa 7 dínárért nagy mennyiségben kapható. Kiss Lajos, Bačka Topola, Postafiók 15. 3614

Trafikbódé forgalmas helyen más vállalkozás miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 3615

Csöplőgarnitúra, 6 HP, 22 éves Schüttleworth magánjáró eladó. Kapitány István, Senta, Vilsanova ul. 8. 3674

Urissoba-butort, szőnyeget és rézágat vennék. Blaževac, Sombor, Konjović ulica 43. 3544

Hangszerkészítő-segéd, gyakorlott munkás, aki teljesen önállóan dolgozik, azonnali állást nyerhet. — Irásbeli ajánlatot kérék. Eichler Kálmán hangszerész, Beograd, Frankopanska 35. 3428

Suche zur Führung meines Haushaltes Haushälterin, womöglich mit Kenntniss der deutschen und serbischen Sprache, die gut kochen und wirtschaften kann. Offerte sind an Schmolka Annoncenexpedition zu richten. 3475

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÜVEGEK
VITRUMNÁL NOVISAD, FUTOŠKI PUT 137. 1734
2420

Teljes vadászfelszerelés, fali fegyvertartó, vívőkerepek, fejtvedők, stopperóra magánkézből eladók. Megtekinthető 12-4 óra között. Cim a kiadóban. 3645

Használt harmoniumot keresek megvételre. Bata Lukács bognár, Sztara Kanjizsa. 3649

Asztalos megmunkáló abrichter kombinált fűrőgép, Kirchner gyártmány, 4 HP motorral, teljes felszereléssel jutányosan eladó. Subotica, Zagrebčka ul. 17. 3664

Fűszerüzlet a főtton minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóban. 3675

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
A hét kimagasló eseménye
POLA NEGRI—BEREGI OSZKÁR
fellépte

Szerelem vására

(Szeplőtlen asszony)

Vajda Ernő világhírű szindarabja

A két ballabas nadrág

Vígjáték-ujdonság. — Főszereplő: EDNA MARION

Jégeszkrényt ne vegyon addig, míg Ujvári Ferenc asztalosnál, Temerin meg nem nézi. Prospektus ingyen. 3661

Rózsaburgonyát métermázsánként 145 dinárért ab Subotica azonnal szállít Danilo Ivkov, Stapar. 3658

Ósziharack ojtványok gyönyörűek, közepéresűek, koraiak, magbaválók, durán-csók 8 dinárjával. Szobonya, Kraljevbrag. 3616

Fajtangeri, abszolút csiraköpes Bánkúti, arany lófogú, korai kapható minden mennyiségben Szkenđerović Tamásnál, Kunbajai megálló, Tavankut. 3637

30 család jól kitelelt méh... 3633

Garderóbszékény, szélesége, magassága két méter 60 centi nagy tükör benne, eladó. Cím a kiadóban. 3682

Uriszoba, hálószoba, könyvszekrény könyvtárral, szelvények, jégeszkrény, konyha, szék, berendezés eladók. Cím a kiadóban. 3683

Üzleti-felállítás folytán egész üzletberendezés, u. m.: állványok, pultok, tizedes mérleg, egy 3-as Wertheim-kassza, vaskályha, valamint a még raktáron levő különféle rövidáruk rendkívül jutányosan azonnal eladhatók. Cím a kiadóhivatalban. 3688

Vadharack csemete 2 éves darabonként 13 para, szofora japánakác, 2 éves 15 para. Rind Mihály kertész, Cantavir, Bačka. 3580

Ford-személyautó, Ford-gytonnás és Austro-háromtonnás teherautó kifogástalan, üzembekész állapotban olcsón eladó. Megtekinthető Weiss Simonnál, Sombor, Konjovičeva ulica 18. 3616

Gépek eladók. Cséplőgarnitúra MAY, daráló óráknak 3-4 méter teljesítőképességgel, 20 HP szivógázmotor, Komunik-szántógép, egy kopozógép öntés, más vállalkozás miatt. Levelekre nem válaszolok. Kocsis István géplakatos, Sztrari Becsoj. 3558

54 cclos Hofherr-Schranz-cséplőgarnitúra, 30 HP gyári magánjáró, szivógázmotorral, két pár kő teljes felszereléssel eladó. Wekerle Gáspár, Temerin. 3553

Dalkaros cipészvarrógép és minden más szakmába vágó felkészült olcsón eladó. Kerék István, Sztrari Moravica. 3404

Hofherr-Schranz gyártmányú 1925-beli cséplőgép 8 HP Umrath 33 éves kaszonnal, teljes felszereléssel, eladó. Milivoj Bikić, Obiljevo, Banát. 3520

Kazán, Tischbein 10 légkörös 95 □ tüzfűléttel 70 füstcsővel, hullámos tüzcsővel, jó állapotban eladó. Nagy Sándor, B-Topola. 3516

Zeneautomata, katonazene utánzattal dinár bedobással, 4 éves kottákkal eladó. Nagy Sándor, B-Topola. 3515

Négy-hat szobás házat keressünk megvételre a város belterületén. Érdeklődni lehet Kudlik Sándornál Suboticán, I. Dunav Art puka (Trenkova) ulica 5. Közvetítők díjaztatnak. 3681

Antik szalón garnitúra, hálszoba és mindenféle háztartási dolgok olcsón eladók. Garinarska ulica 11. 3605

Drótkerítések legjobb minőségben Kovácsnál, Subotica, Lifka-mozi épület.

Ház a fűtőn, két három szobából áll lakással, özszes mellékhelyiségekkel, két üzlethelyiségekkel, nagy udvarral eladó és azonnal átvehető. Subotica, Frankopanska ulica 15. 3561

Irógép vétel, eladás, javítás és karbantartás szakemberen Gémesi egyedüli írógép-specialistánál, Subotica, Pajo Dobanovackog ulica 8. 207

Gyenge férfiak kérék a szenzációs „Amor Star” ismertetőt, azonnali eredményért garancia. Mayerhof optikus, Vel Bečkerek. (10 dinárért prospektus és felvilágosítás.) 2643

Palicson négy szobás családi ház, ötszáz négyszögletű telekkel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3265

Eladó használt teljes Hofherr nyolcas gazdasági magánjáró garnitúra, egy nyolcas és egy tízes Gazdasági cséplő, egy hatos Nickolson-cséplő és egy Fordson. Ezek a gépek olcsón, jó fizetési feltételekkel eladók. Kérjen ajánlatot, leírást. „MASINA” gépzárat, Veliki Bečkerek. 3332

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban kész férfi, női, fiú és gyermekruhát Suboticán? Földes Samu ruhaárúházában, Rudics uccsa gyümölcs piac. Férfiöltöny 525, divatraglán 675, női feltöltő 425, gyermekruhák 225, Trenccs coat 725, munkásruhák 140 dinártól. Tessék meggyőződni vételkényszer nélkül, ügyeljen a cégre. 2751

Eladó sarokház vegyeskereskedéssel, palinkafőzdével és motoros darálóval. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál, Kulcsár Jánosnál, Svilojevo (Bácska). 3520

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapotól és délután 4 óráig számított. Legkevesebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívóval jelölt levelet továbbítunk. Kérjük, ha lehetséges, a hirdetésben feltüntetni a címzettet.

Megérkeztek
SPITZER
szőrmeárúház
gyermekruha modeljai és tavaszi szőrmeujdonságok
Subotica
Sokolska ulica 3

MARIJA-GYERTYA
gyári árban csak is
RESCH JOZSEFNÉL kapható
SOMBORBAN
KERJEN AJANLATOT!

Két üzlethelyiség
Čakovceon, a legjobb helyen
kiadó
Berger Simon
Čakovce 3504

Drótkerítés
Tüskésdrót
ECLAIR VERMOREL
PERMETEZŐK
és minden más
VASÁRU
legolcsóbban
WEINER
v. születésben
Subotica Rudičevaul.

Bécsi házat jugoszláviai alattvalótól megvételre keressék. „Bega” hrdető Veliki Bečkerek. 2832

Eladó nagyobb mennyiségű nemes gyümölcsfa báró Tallián Tibor ur máriatelepi gyümölcsfaiskolájában Nova Kanjižan, Banát. Kívánatra árjegyzéket díjmentesen küld Nagymihály Antal fajszkola kezelő. 3577

Selyem-gnmmi esőkaponyek nagy választékban 290 dinárért kaphatók Hrgyi Pál-női konfekció árúházában Subotica. 3290

Mielőtt
mész- és cement-
szükségletét be zerezné, kérjen árajánlatot
WEISZ S.
építkezési anyagok kereskedésében
Subotica, Trumbičeva 20
Dobány-ház 3197

Rheuma
köszvény
ischias
neuralgiák
feltétlenül gyógyíthatók paraffinnal!
PARAFFIN
gyógy- és kozmetikai intézet
Vel-Bečkerek
Hajduk Veljkova 14.
Orvosi felügyelet! 133

KIRAKATÜVEGEK
TÜKRÖK
garantált elsőrendű minőségben kaphatók
„ALBA“
tükörgyárnál
NOVISAD
3252

Ágfürészt egy csavarral csak viszonteladókknak, legolcsóbban szállít Nagy Kázmér, Subotica, IV., Palmotičeva ul. 89. 3629

Burgonyát vagontelekben és kicsinyben azonnali leszállításra ajánl Szemző Béla, Subotica, Oslobođenya ul. 12. Tel. 687. 3659

Husvétii kóser-tej előjegyzhető Herzog Lászlónál. 3459

Ebédőbntor kifogástalan állapotban eladó. Cím Rádió Reklám Jugoszlavia. Telefon 829. 3432

VÁROSI MOZI
Csütörtök — vasárnap
Művészfilm! Világszenzáció!
BORIS HERCEG
(A cár szárnysegéde)
Főszereplő:
IVAN MOŽUHIN
Film-ujság

KÜLÖNFÉLE
Kisobb szoba-konyha kiadó Banatska ul. 19. 3653

Iparosoknak 4 műhelyhelyiség kiadó. Singer Mátyás, Senta. 3672

2 szoba-előszoba, konyhás lakás, alkov-szobás, előszoba-konyhás lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Jugovica (Erdő) ul. 7. 3660

Ujoncok figyelmébe. Azok az ujoncok, akik azt hiszik, hogy tévesen vannak besorozva, forduljanak „Biro Taušanović”, Beograd, Kralja Milana 78. Az elvállalt ügyeket felelősséggel intézzük. 3670

Marhalagelő banatski-mo-nostori tanyámon kiadó. Singer Mátyás, Senta. 3673

Kifogástalan díszkrém lakás kiadó. Cím: Radio Reklám Jugoszlavia, Pašičeva 7. 3676

Palicson szép széken és éves lakások azonnalra is kiadók. Bővebb felvilágosítást szolgálat Neumann, Mazurančeva 11. 3668

Kiadó egy szoba-konyhás villa a Zsidó kórháznál. Cím: Harambašičeva ul. 14. 3651

Legújabb modern gyártmányú rövid zongora használatra bérbe kiadó. Cím Heumann könyvkereskedésében, Subotica. 3563

Uccai szoba, szépen butorozva, kiadó. Zmaj Jovina ul. 4. 3519

2 szoba, előszoba, konyha és az összes mellékhelyiségekkel jutányos árban május 1-re kiadó. Telefon 182. 3619

Kelebián 1 lánc szőlő eladó vagy házal eleserélném. III, Josičeva 6. 3617

Cipőüzletemet áthelyeztem a Huspiacra, volt Mácsokovics házba, Vujković Pérd divatruzületével szembe. Cipővétél előtt jöjjen el hozzám, ha szép, olcsó, jó minőségű és divatos cipőt akar venni. A „PALMA” cipők kiválóságát minden vevőm dicséri. „PALMA” cipőárúház. 3631

Keresek finom házikosztót, jobb családnál vagy urinónél. Bayer Vilmos, I. Pajo Kulundžić 24. 3679

Grafológia-Kiromantik. Ha megakarja tudni jellemét, jövőjét, szerencsését, keresse fel a világhírű egyiptomi grafológust Ali-Ben-Alt, aki a tenyér vonásaiól és kézírásából mindent pontosan megmond. Levelekre válaszol. Novisad, Zeljeznicka ulica 16. 3640

Egy szoba-konyhás lakást, konyhával és egyéb mellékhelyiségekkel keresek június elsőjére, esetleg előbbre is. Cím a kiadóban.

Ingeny kap 1 próbadozoz eredeti Daruváry krémet, ha portóra beküld bélyegben 2 dinárt. A Daruváry krém ezideig a legjobban bevált szer arcisztifálatlanások, szeplők, májfoltok ellen. Kapható szaküzletekben. — Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 375

Észak- és Délamerika összes államainak jegyzéke minden odautazásra vonatkozó utbaigazítással. Most tíz dinárért kapható. Küldhető posta- vagy önmányhelyegben. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica 9, Subotica. 3460

Ujoncok! Szakaratott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természet, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9.

Üzlethelyiség azonnalra kiadó. Steiner Kálmán, Manoilovičeva ul. 3. 3171

Sombor központjának legszébb helyén 3 vagy 4 szobás uri lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Bővebbet levélileg is. Dr. László orvosnál, Srpski Miletić. 3556

A főuccán egy ujonnan épült emeletes épületben lévő két uccai szoba s vízvezetékekkel felszerelt mosdószoba, nagy uccai erkéllyel butorozva vagy butor nélkül kiadó. Felvilágosítást nyújt „Dunav” biztosító Vilsonova ulica 11. 2662

Csinosan butorozott szoba 1 vagy 2 ur részére azonnal kiadó. Meštrovičeva (Mucsy-telep) 25. 3874

5 szobás lakás mellékhelyiségekkel orvosi rendelőnek, lakással, másus elsejére kiadó. Cara Dušana ul. 3. 3400

Halló!!! Hol vasaltatód gallérodat, hogy olyan fehér és fényes? **Pluković** gőzmosodában. Subotica, Vilzonova ul. 16. Ugyanott vegyítisztító felvételt. 3511

Apróhirdetések Suboticán az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manoilovičeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcs piac, Noviszadon, Somborban, Szentán, Veliki Bečkerekben ottani fiókkiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.